

ВІСНИК

VISNYK the HERALD

суспільно-політичний місячник

РІК XXXV Ч. 11
YEAR XXXV, No. 11

ЛИСТОПАД — 1982
NOVEMBER — 1982

ЦІНА 0.90 ЦЕНТІВ
PRICE \$.90

ВІСНИК

ОРГАН ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ

ЗМІСТ

Перший Листопад 1918 р. у Стрию	1
ІВАН ОВЕЧКО — Листопадовий Львів (Вірш)	1
В. СТЕПОВИЙ — 16 чисел націоналістичного журналу	3
В. КУЛЬЧИЦЬКИЙ ГУТ — Про „правдиву” Росію ...	4
Із Звернення Екзекутиви УККА	7
Самозлікувалася моск. гельсінська група з філіями	7
Д-р ОЛЕКСАНДЕР СОКОЛИШИН — Боротьба УПА на Бойківщині	8
„Геть з русифікацією!”	11
БОГДАН ЛІВЧАК — Узурпатори і охлократи	12
Плав'юківці самі про себе ...	12
С. КОСАР — За кулісами договору Ріббентропа — Молотова	16
Йонкерс ставить пам'ятники	18
Відкритий лист до Г.У. УНСоюзу	20

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА

ПРОФ. І. ЛЕВАДНИЙ — Майстер портрету (Л. Боровиковський)	21
ЛЕОНІД ПОЛТАВА — До 215-ліття народження Артема Веделя	23
П. ВЛАСКОРА — Від внутрідержавного до міжнародного ...	24
ПАНЬКО НЕЗАБУДЬКО — Московські злодійства (Фейлетон)	

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА „ВІСНИКА” ЛІШЕ 10 ДОЛ.

ЗА 40 ДОЛ. РІЧНО ВИ ОДЕРЖИТЕ ШВІДКО І ВЧАСНО РАЗОМ

„ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ” І „НАЦІОНАЛЬНУ ТРИБУНУ”

В АМЕРИЦІ І КАНАДІ!

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА ПРЕСОРГАНУ УНПомочі — „УКРАЇНСЬКЕ
НАРОДНЕ СЛОВО” — ТІЛЬКИ 6 ДОЛ. ДЛЯ ЧЛЕНІВ УНПомочі,
для не-членів: 9 дол. 40 ц.

ВІСНИК

ПЕРШИЙ ЛИСТОПАД У СТРИЮ 1918 РОКУ

Спогад пластуна Миколи Бігуня (скорогено)

Пізнім полуднем приймаю доручення моого пластового зверхника, пластового куреня, з дня 31 жовтня 1918 р. Він вручав мені кілька листів і лист до о. прелата Андрія Пеленського: „Ни одне письмо не сміє пропасти, бо в ньому найвище добро нашого народу! Доручивши листи, вертаєшся назад до Стрия, щоб завтра вранці станути до служби Українській Державі”!

Д-р Іван Овегко

ЛІСТОПАДОВИЙ ЛЬВІВ

Я ніколи у Львові не був,
У тім городі збройного гину,
Що в цей день волю Зривом здобув
І прославив мою Україну.

Я не багув, як славно зустрів
Святий Юр листопадовий ранок,
Як у сляїві прокинувся Львів, .
Щоб столітні загоїти рани.

Як засяяло сонце в полях,
Як зігріло міські кам'янці,
Як замаяв на ратуші стяг
Українських небес і пшениці.

Я не гув свисту куль, коли знов
Грабував ворог волю здобуту ...
Славних воїнів згублена кров
Хай ніколи не буде забута!

Прийде знов Листопадовий Зрив,
Цо колись народився у Львові! ..
Я ніколи у Львові не жив,
Але Львів — в моїм серці і слові!

Я перебрав листи, заховавши все як слід, побіг пішки. Селом, то так дуже не поспішав, у полі біг чим дужче, бо здавалося мені, як казав Іван Франко, що „на тобі мільйонів стан стоять”.

Мені здавалося, що в тому листі є накази Святослава Завойовника, Володимира Великого, Петра Сагайдачного, Богдана Хмельницького, Івана Мазепи, усіх тих, що вели наш народ до кращого майбутнього.

Із листами, мокрий від поту, я вбіг на східки веранди приходства в Лисятичах.

Помітив це о. прелат через вікно, вийшов назустріч: „Що це таке”? — здивовано спітав.

Задиханий, витягаю для нього призначений лист і вручаю.

„Ходи до канцелярії”!

Він, зворушений, відкриває листа, і поволі склад по складі читає останню інформацію, інструкцію від Національної Ради про те, що має статися в Стрию та по всіх західніх землях. Тремтічими устами повторює кожне речення. Врешті відвернувся до Розп’яття Святого, впав на коліна й заглибився в молитву.

Я почав також молитися. Він бачив те, про що довгими століттями мріяли цілі покоління, за що тисячі і мільйони терпіли по каторгах, по тюрях та гинули в кітях катів ворожих.

Покликав людей із села, і до них заявив:

„Завтра в нас наш особливий Великдень. На завтра ніхто не виходить у поле! Всі йдуть до церкви! Бийте в дзвони від тої і тої години! Нехай люди сходяться на найбільший Великдень, бо це Великдень Христовий, Великдень і народний, якого довгі покоління не переживали”!

Пізно вночі прибіг я додому зі страхом, що казатимуть батьки за таке припізнення? Але з немалим здивуванням завважую, що хатні двері ще відкриті. Потихеньку роздягаюся, лягаю

на постелі із солодкою свідомістю виконаного обов'язку.

Відкриваються двері другої кімнати і в них з'являється батько з лагідним питанням:

— Ти виконав, що тобі було доручено?

— А звідки ви, тату, знаєте, що мені було доручено? — таким питанням відповідаю.

— Льоньо Лотоцький заспокоїв нас, бо ти дістав дуже важливe доручення.

— Тату, я виконав.

Не спалося до ранку. Питаюся вранці матері, де тато?

— Взяв ключі й пішов до церкви.

Я попрощався з мамою.

Входжу потихеньку до церкви й бачу батька навколошках перед вівтарем. Набожно просить Всевишнього про те саме, про що просив Його о. прелат А. Пеленський — про успіх народної акції.

Батько помітив мене за хвилину, підвівся з колін, обняв, поцілував і з болючою увагою промовив:

— Іди ти, четвертий! Не знаємо, де три старші за тебе. Ти наймолодший, теж іди! Благословлю тебе: іди, разом з іншими друзями, на велике діло!

На призначений час зійшлося 33 пластуни. Нарешті прийшов той момент, від якого здригнулися душі й тіла молодих пластунів. Сот. Колодницький став перед нашою лавою і кидав перший наказ:

— Відділ, в імені Української Держави, позир!

Щось несамовите відчувалося. Невже це так? Невже це факт, що ми беремо зброю Святослава Завойовника? Що ми беремо кинджали, беремо шаблі, беремо пістолі, беремо рушниці козацькі нашими молодими руками? Ідемо мстити за плями нашого Тризуба, за тюрми, за могили, за сміх святостацький над кістями предків! Нам це доручила доля. Нам це дозволив Всевищний. Ідемо не лише мститися, але йдемо здобути те, що найшляхетніше: Самостійність!

Кожний був бадьорий. Кожний притискав до свого тіла зброю, пестячи пальцями, як найдорожчий скарб.

І пішли всі. Пішло тридцять троє. Пішли всі на призначенні місця, мій друг Левко Шанков-

ський та Роман Петріна. Пішли всі на небезпечні військові пункти, з яких треба було відсунути окупанта і на яких треба було поставити український переможний прапор. Пішли в казарми, пішли на головний двірець, пішли на військову міську станцію. Мені призначено з підхор. Богданом Лотоцьким, УСС, піти з відділом, обезбройти і перебрати під українську владу команду поліції і військової жандармерії.

Впали на жандармерію. Не очікуючи нічого, вартовий, побачивши людину в військовій австрійській уніформі, себто підхорунжого УСС, пропустив без нічого. Пішли коридором, вже ми в канцелярії майора-мадяра, коменданта поліції. По кількох рішучих словах підхор. Лотоцького той здав зброю. Швидкі рухи, швидке вирішення та моментальні короткі дії майже в кількох хвилинах зліквідували спротив і опір на всіх пунктах, де була зброя.

Двосі пластунів із прапором пішли східцями на вежу міського ратушу. Ті, що не були вже зайняті упорядкуванням справ на поліції, вийшли на подвір'я. Нарешті показався український прапор! Весело залопотів у всі сторони на подуві вітру й радісно голосив цілому Підкарпаттю, що з сьогоднішнім днем, від імені центрального львівського прапору, він владно заволодів над тою областю.

І знову падає другий наказ Б. Лотоцького, підхорунжого УСС:

— Відділ, на мій наказ, позір! На прапор української держави вправо глянь!

Тих пару секунд погляду на прапор, та картина, яка навіки врізьбліялася в душу кожного з нас, заховала нас тими, що коли було треба, пішли і на центральні, на східні землі. Заховала нас тими, що впродовж діліх 50 років і далі жеврімо, далі під збросю, і хоч сьогодні тільки духовою збросю, та боремося і досі, до останнього віддиху нашого життя.

Не всі повернулися з центральних та східних земель. Залишилися там у могилах, оточені морем стрілецьких могил: Омелян Петріна, Володимир Петріна, Юрко Пеленський, Михайло Середницький, Роман Левицький, Андрій Стельський.

Багатьох нас, стрийських пластунів, знову повернулися до свого рідного міста, знову до

16 ЧИСЕЛ НАЦІОНАЛІСТИЧНОГО ЖУРНАЛУ В УКРАЇНІ

Українська самостійницька національна організація — в підпіллі — була створена патріотами на чолі з Дмитром Квецьком, Зиновієм Красівським, та ін., весною 1965 року і проіснувала до весни 1967 року, поширюючи свій журнал під наг. „Воля і Батьківщина”.

В журналі підпільні націоналісти друкували обвинувачення Росії в потоптанні прав України та ін. поневолених народів, Звернення Центрального Проводу Українського Національного Фронту — УНФронту, заклики бойкотувати накази московсько-більшевицького окупанта, боротися проти російщення українців та ін.

В одному з чисел журналу „Воля і Батьківщина” сказано:

„Українці! З 1918 року нашу українську землю топче червоний окупант. Україна — колонія Росії. Невичерпні багатства нашої землі стали джерелом агресивних потуг сов. імперіалізму, а наш народ — став об'єктом жорстокої експлуатації”.

Високо піднісши імена національних герой-борців, журнал стверджує: „Боротьба ведеться за Українську Самостійну Державу, за землю, за волю, за людську гідність”.

Члени УНФронту, викритого агентами московського КГБ, дістали важкі присуди, але ніякими судами не спинили боротьби України за рідні права!

В. Степовий

ВИМАГАЙМО ВІД МОСКВИ ЗВІЛЬНЕННЯ ЮРІЯ ШУХЕВИЧА!

обіймів наших матерів, наших батьків та до дальшої підпільної боротьби. А вони, тих шістьох, лишилися там.

**

Цей спогад взято з книжки Михайла Гуцулька „Перший Листопад 1918 року на Західніх Землях України”. Л. Б-н.

Володимир Янів

ПУСТИНЬ ПІВДЕННИХ ЦАР...

Присвячено Романові Шухевичеві

Пустинь південних цар у заперті, в городі
Безупішно шукає забуття-омани
В одчайній люті, в пристрасті-нестримнім
[ході.

I в образі примарної фатаморгани:
Зеленої оази й сірої пустині,
У вбивчім гашищу палкого урагану.

Мов непокійні, горді звірі — у неволі нині,
Плаї ми витонтали в кам'яній підлозі,
Як мріяли ми про життя й простори сині:

То завжди пристрастно в клітках своїх
[в дорозі
Мандрують друзі, тонуть в спогадах,
[в задумі.
... Трагічно смерть стрічати на життя
[порозі,
Тим часом смерть з життям обнялась вже
[у глумі*).

Україна, 1941,
під такою датою надруковано
з присвятою у збірці „Сонце
й грati”, Львів.

*) „Цей вірш по зафіксуванню в пам'яті був присвячений Шухевичеві, якого вдача більше ще нагадувала непокірного лева” — вірш написано в польській в'язниці, коли Автор сидів по сусідству з келією Романа Шухевича. (З доповіді д-ра В. Яніва в Мюнхені 19 листопада 1950 р.).

КУК В ОБОРОНІ ЮРІЯ ШУХЕВИЧА

У Торонті Відділ КУК влаштував 12 вересня ц. р. вселюдний Український День на оселі СУМ „Веселка” — в обороні Юрія Шухевича. Головним промовцем був С. Караванський, виступала славна оркестра „Батурин” мігр. В. Кардаша та ін.

ПОКЛІН ГЕРОЯМ УПА! СЛАВА УКРАЇНСЬКИМ
РЕВОЛЮЦІОНЕРАМ-НАЦІОНАЛІСТАМ!

В. Кульгіцький Гут

ПРО „ПРАВДИВУ РОСІЮ”, „ПАРТОКРАТИЮ” ТА УКРАЇНСЬКУ ПОЛІТИКУ

Американський квартальник „Форейн Полісі” — серйозний і впливовий журнал, тому варто слідкувати за думками, які появляються на його сторінках. От у числі за літо 1982 р. з'явилася у ньому стаття п. н. „Правдива Росія”. Її автор, Томпсон Р. Бучанан — це колишній працівник Державного Департаменту, який на протязі 33-ох років своєї служби займався соціальними та африканськими справами. У тому вісім літ перебував він у Советському Союзі; від 1977 до 1980, як американський консул у Ленінграді*).

Що ж це за „правдиву Росію” показує автор американським читачам?

СССР — Російська імперія

Бучанан розповідав про дискусію у Державному Департаменті після смерті Сталіна над питанням, чи можуть у комуністичних суспільствах відбуватися зміни? Були там „ідеологічні фундаменталісти”, як їх називає автор, які виключали всякі зміни. Він же став по стороні тих, що на їх думку навіть комуністичне суспільство не може „уникнути всіх законів історії”, отже мусить переходити зміни. Для перевонання опонентів, що дійсно так воно є, Бучанан ставить дуже важливі твердження. Щоб американці могли ці зміни завважити, каже він, вони мусять „достосувати свою нетерплячу часову мірку до сильно консервативного тем-

пу цього бюрократичного, пристосувальницького і впершого суспільства, з його корінням, зародженим глибоко у його минулі. Проблема є не просто змінити 60 літ комунізму в Росії, але змінити історигну Росію, якої автократичні, колективістичні традиції, і перевонання моральної вищості, змінили комунізм на свій власний образ”. (підкр. наше, ВКГ).

Дальше автор ще доказує, що комунізм в СССР держиться завдяки специфічним притаманням російського народу. „Здібність росіян, — каже він, — відмежувати чи не добачати те, чого на їх думку неможливо змінити, є їхньою найбільшою хибою і чеснотою. Вона допомагає їм приватно залишатися дуже творчими і теплими людськими істотами, помимо століть гноблення, але одночасно вона заохочує їх до толерування, і то занадто довгого, обставин, які кричать за покращанням”.

Що Бучанан не ототожнює тут росіян з усім населенням СССР, безсумнівно показує таке його твердження: „Шукання Советським Союзом розв’язок соціоекономічних дилем утруднюється ще й тим, що він є багатонаціональною імперією (підкр. наше, ВКГ), якого населення не можна трактувати, неначе воно було б гомогенне”.

Економічний аспект

„У сприйманні більшості советських людей, — твердить Бучанан, економічні обставини від 1970 року у загальному погіршилися. Приходять інформації про існування справжнього голоду у глухих околицях”. А трохи даліше: „Найсерйознішим питанням, яке стоїть перед проводом, є те, як заохотити робітництво, яке втратило всяку етику праці і стало здеморалізоване, нездисципліноване і вже більше не реагує на відомі комуністичні засоби морального підбічовування і соціалістичного змагання. Дуже поважним фактором у поступовому зане-

“VISNYK”—“THE HERALD” (ISSN661-660)
Published by the Organization for Defense of Four
Freedom for Ukraine, Inc.
Monthly, except July and August, when bi-monthly.
Second class postage paid at General Post Off.
New York, N. Y.
Board of Editors.
Address: P.O. Box 304, Cooper Station,
New York, N.Y. 10276

паді робочої дисципліни від часу послаблення сталінського терору є алкоголізм... Советським директорам тепер також докучають пропуски (прогули), перескачування з роботи на роботу, недбалість у праці!".

Не дуже привабливий образ економічного стану у „правдивій Росії”!.. Та тут він нас цікавить не сам по собі, а радше на його основі пороблені автором висновки, чи точніше, перестороги.

„... Припускати, що тяжкі внутрішні кризи автоматично вестимуть до позитивних змін — означає неправильно інтерпретувати характер цієї найбільш стойчної, патріотичної і параноїчної суспільності, — стверджує Бучанан. — Росіяни готові витримати яку б то не було нуджу, коли їх переконати, що їхні внутрішні труднощі є продуктом агресивного чужинецького натиску. Хоч кризи можуть бути каталізатором для радикальних змін, вони, однаке, не один раз в історії Росії зміцнювали найбільш доктринерські й консервативні елементи”.

Тут знов, як і раніше, автор виразно, без жодних але, доказує, що ССР вдержується, помимо нужди, недостатків і безнадійних перспектив, тільки завдяки спеціальним прикметам російського народу.

Відношення до зовнішнього світу

Говорячи про зовнішню політику ССР, Бучанан твердить, що „дійсна Росія” є у наступі.

„Москва, — каже автор, — не змінила своєї стратегії пересунути співвідношення світових сил у користь Заходу всякими засобами, крім світової війни; вона старається поступово усувати піддержку для політики Заходу і вільних інституцій, заступаючи їх своїми власними впливами, де це тільки можливо”.

Та „практичні перешкоди для тривалого полагодження різниць з ССР є, правдоподібно, найбільші у Третьому світі, де вітальні інтереси не є так ясно визначені, і де політичний ди-

намізм має тенденцію втягати ривалізуючі союзні системи до конфронтації... Тут советська ідеологія і національний інтерес найбільше ясно збігаються; національні визвольні і прогресивні рухи, які згідно з комуністичною доктриною є природними союзниками Москви, складають інтегральну, хоч і не формальну, складову частину глобальної силової структури Росії”.

Хоч у цьому випадку автор не подає читачеві, що саме штовхає Росію до такої агресивної зовнішньої політики, та з повище сказаного читач вже може сам безсумнівно знайти це джерело в історії Росії, в її минулому.

За „партоократію”, ги за Україну

Змальовуючи для американського читача оцю „правдиву Росію” Т. Р. Бучанан не вважає за конечне брати до уваги протилежний погляд, що у ССР володарем є не російський народ, а „партоократія”, та що оця „партоократія” поневолює також і російський народ. Він цей погляд просто ігнорує. І не дивниця. Цей погляд пропагують тепер майже виключно російські емігранти.

От до іншого погляду, який зasadничо погоджується з авторовим образом „дійсної Росії”, але розходитья з ним у питанні підходу до цієї Росії, він вважає за потрібне забрати становище:

„Ті, що пишуть про совєтські меншості, — каже Бучанан, — мають тенденцію перебільшувати годинникобомбний характер цієї проблеми, підсугаючи думку, що у часі слідуючих кількох років спалахнуть націоналістичні повстання серед балтійців, українців чи народів Центральної Азії”. З таким поглядом він не погоджується, бо на його думки „ця аналіза недопінлює розміру, до якої еліти національних меншостей також набули інтерес у комуністичній системі, і пробують працювати у її межах. В обличчі періодичних нервових кампаній Москви за посиленням русифікації і розводненням місцевого націоналізму, меншостеві еліти, щоб зберегти свою національну мову, культуру і свідомість національної ідентичності, до кладаючи на федерацівну структуру”.

**ЖЕРТВУЙМО ЩЕДРО НА ФОНД ОБОРОНИ
УКРАЇНИ, ЯКА НЕ ВИМАГАЄ ВІД НАС
ЖЕРТВИ КРОВІ,**

Для кожного, хто уважно слідкує за теперішніми поглядами американців на СССР, становище Т. Р. Бучанана не є чимсь надзвичайним. Фактично, воно є типовим становищем, становищем подавляючої більшості. Отже „Визвольнофронтівці” не потребують „забруднювати гори паперу, щоб довести, що партократії в дійсності нема”**), їм вистачить піти до американських журналів, таких от як цитованій „Форейн Полісі”, або „Форейн Еферс” чи „Полісі Ревю”. А серед української громади ген. П. Григоренко з великим запалом старається тепер ширити погляд російських емігрантів про „партократію”. Розуміється, прийняття цього погляду означало б іти на прю з Томпсоном Р. Бучананом і йому подібними.

Чи це є тепер на потребу для української громади?

Чи українська громада в американському суспільстві має працювати за прийняття там російського погляду про владу „партократії”, а чи має концентрувати всі свої сили на боротьбу за правильне розуміння боротьби українського народу?

*) Thompson R. Buchanan: "The Real Russia". Foreign Policy, no. 47, Summer, 1982, p. 26-45. Published by Carnegie Endowment for International Peace.

**) Ген. П. Григоренко: „Трошкі про партократію, а більше про діло”. „Новий Шлях”, 19-20 черв., 1982 р.

ВИСОКЕ ПРИЗНАЧЕННЯ СЕНАТОРА БАКЛІ

Президент Рональд Реген призначив сен. Джеймса Баклі керівником програм потужних американських радіостанцій „Вільна Європа” та „Свобода”, у кінці вересня 1982 року.

Це важливий крок ЗСА у напрямку покращення програм для світу і зокрема в Україну та до інших країн Сх. Європи. Сенатор Дж. Баклі добре ознайомлений із українською боротьбою проти Росії. Він був нагороджений „Шевченківською Грамотою” подяки УККА за підтримку України й ін. поневолених націй.

Призначення відбулося в пляні перебудови діяльності названих радіовисилень. Можливо нарешті почнеться і герусівських типів...

ПРОТЕСТУЄМО!

Остерігасмо уряди західноєвропейських держав перед співчиною за геноцид на українських і інших політичних в'язнях та в'язнях переслідуваних за свої релігійні переконання, бо найменше сто тисяч іх уже змобілізовано для будови газопроводів серед тундр і тайг Сибіру.

Усі гіганто-маніяльні будови серед найважчих побутових умов в імперії ССР народовбивців були доконувані насильницькою, невільничою працею політичних і релігійних в'язнів!

Для будови нового здійснованого газопроводу до Зах. Європи включено понад сто тисяч в'язнів, для яких в температурі 30-40 ступнів Цельсія нижче зера споруджено бараки й нужденні вози для мешкання вздовж сибірського шляху будови. Понад 60% — це українські в'язні, патріоти й віруючі в Бога, які мають для вигідного, серед розкошів життя проживаючого західнього обивателя будувати газопроводи! До праці включенні теж жінки, які від азбесту дістають шкірні хвороби, скривавленими руками виконують важку працю. Усі перші найважчі роботи малоть зробити в'язні, щоб потім прийшли комсомольські бригади „добровільно” й виконували вже легшу роботу доставленими із Зах. Європи машинами.

На наших очах діється масовий геноцид, на наших і політв'язнях інших поневолених народів! Це діється за відомом західних урядів, які за „дементі” московського уряду заперечують факти про насильницьку працю невільників-політв'язнів серед найбрутальніших умов життя в тундрах і тайгах Сибіру!

Лиш президент ЗСА Р. Реген виступив проти такої „співпраці”.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД — ЦЕ ГОЛОВНА ЕКОНОМІЧНА ПДПОРА ДЛЯ ВЕЛИКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ПРАЦІ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ.

**Із Звернення
Екзекутиви УККА
з приводу збірки українського
народного фонду**

Вельмишановні Пані і Панове!

Традиційно від 1949 р., Український Конгресовий Комітет Америки провадить щороку збірку на Український Народний Фонд і ця збірка є єдиним джерелом фінансових прибутків Українського Конгресового Комітету Америки.

В Україні панує московський окупаційний режим безоглядного національного, культурного, релігійного й соціального гніту, колоніального економічного визиску й державно-політичного поневолення.

УККА, як центральна репрезентація української громади в ЗСА, допомагає визвольній боротьбі українського народу шляхом інтервенції в американському уряді й Конгресі, діяльністю Інформаційного Бюро УККА в Вашингтоні, виданнями в англійській мові, пропагуванням необхідності співдії вільних і поневолених народів у боротьбі за знищення російської імперії та побудови на її руїнах суворених держав тощо.

На внутрішньому відтинку завдання не менш важливі: розвиток українського шкільництва й молодечих організацій, скріплення надбань української культури й науки, видання монументальної книги „Історія українців в Америці”, опублікування збірної праці різник авторів про російщення України; видання збірної праці різник авторів про московський голодомор в Україні у 1932-33 роках, — це лише деякі аспекти в багатогранній праці УККА, для здійснення якої треба значних фінансових засобів. Крім фінансування власної праці, УККА фінансує також і діяльність СКВУ, сплачуєчи 45% річного бюджету СКВУ.

Не зважаючи на внутрішню зрізничкованість та відмінні погляди на окремі проблеми, будьмо з'єднані всюди й за всяких умов у виступах назовні! Поступаймо і діймо, як державницька спільнота, свідома своїх позитивів і недостач, але завжди готова спільно працювати для

української визвольної справи й добра української громади в Америці.

Український Народний Фонд існує від 1949 року, а висота вплат на нього, згідно з постановами ХІІ і ХІІІ Конгресів УККА, становить:

- а) працюючі особи не менше 25.— дол.
- б) особи на пенсії не менше 15.— дол.
- в) студенти не менше 5.— дол.

Громадський плебісцит-збірка Національного Датку за минулі 2 роки дав гідну відповідь розбивачам одинокої репрезентації українців в ЗСА, якою є УККА. Виплачуючи цього року Національний Даток до УККА, Ви проголосуєте, що Ви є за одиноку, демократичним способом вибрану, Центральну Репрезентацію Українців в ЗСА, цебто за УККА.

Висловлюючи щиру подяку всім платникам Національного Датку, закликаємо українську спільноту дальше активно підтримувати корисну працю УККА й включитися у збірку Народного Фонду, виплачуючи Національний Даток збірщикам у Відділах УККА або безпосередньо до Централі УККА.

Пам'ятаймо, що ніхто нам не допоможе, якщо не допоможемо ми собі самі. Наші успіхи в праці для добра поневоленого українського народу й української спільноти в ЗСА залежать насамперед від нашої жертвенності й спроможності забезпечити УККА потрібними на працю фондами.

Прізвища всіх платників будуть надруковані у виданнях УККА та в українській пресі. Усі пожертви на цілі УККА є звільнені від оподаткування.

**САМОЗЛІКВІДУВАЛАСЯ МОСКОВСЬКА
ГЕЛЬСІНКСЬКА ГРУПА З ФІЛІЯЛАМИ**

З Москви повідомлено документом ч. 195, що Московська група перевірки Гельсінкських умов та її філіяли в Києві, Еревані й ін. містах ССРР — самозліквідувалася у вересні 1982 р.

Таким чином за кордоном представники тих груп — самозліквідованих — вже можуть виступати лише як приватні особи. Це стосується як п. Г. Григоренка чи п-і Світличної, так і Горбаневской та ін.

Д-р Олександр Союзнишин

БОРОТЬБА УПА ЗА УКРАЇНСЬКУ САМОСТІЙНУ СОБОРНУ ДЕРЖАВУ НА БОЙКІВЩИНІ

В 40 · РІЧЧЯ УПА

*У неділю вранці дзвони задзвонили,
Молоді повстанці в лісі походились.
Під зеленим гасм пташина співає,
Командир повстанців прикази надає: .*

„Молоді повстанці, не лягайте спати,
Беріть в руки кріси, підем наступати,
Підем виганяти гервоного ката,
Щоб була свободна українська хата!”

*Молоді повстанці прикази сповняли,
Українські прапори до гори підніяли...
А ми в іншім краю струнко поставаймо,
Молодим повстанцям Слава! Честь віддаймо!*

Цей вірш склав кол. поручник Карпатської
Сіци в 1938-39 роках та провіяントовий УПА.
Слава Україні! **Героям Слава!**

Архиєпископ Николай Ільницький

В українській літературі відомі спогади про дії УПА на терені Лемківщини, на терені Волині, однак мало відомі дії УПА на Гуцульщині, Карпатській Україні, Буковині та на Наддніпрянщині, не говорячи про Бойківщину.

З виданням збірника „Бойківщина” в 1980 р. до певної міри виповнено ту прогалину, завдяки поміщенню в ньому статтей проф. Миколая Андрусяка „Нарис історії Бойківщини”, стор. 119-204; Олександра Татоміра „Причинок до історії Бойківщини”, стор. 205-228; та Івана Волчко-Кульчицького „Про наше лицарство на Бойківщині”, стор. 339-394.

Проф. Микола Андрусяк описує Бойківщину під німецькою і советською окупацією, з її жахливими наслідками для населення, як переслідування, арешти, вивози на примусові роботи до Німеччини та на заслання на Сибір. Ті всі пересідування викликають протизходи та

протидії у виді самооборони. Він дослівно пише: „Хижацькій політиці більшевиків і німців (в протидію) зорганізувала українська націоналістична молодь *самооборону* у виді Української Повстанської Армії, яка боролася не тільки проти німецької окупації, але й проти советських партизанів...” На його думку, ті перші повстанські відділи на Прикарпатті в той час прибрали називу „Українська Народна Самооборона”, напевно зорганізовані Організацією Українських Націоналістів, ОУН.

Називає він ті відділи УНС-УПА, тобто Українська Народна Самооборона — Українська Повстанська Армія, якої перші бойові акції відбулися в липні 1943 р. Тоді відділи УНС-УПА наскочили на карний табір в Святославі, біля Скользого, де гестапо тримало українську молодь, яка не хотіла іхати на примусову роботу до Німеччини, чи до „Бавдінсту”, тобто примусової праці в Губернаторстві „Галіція”. Тим наскоком зліквідовано гестапівську охорону та німецьку адміністрацію табору, яка складалася із поляків-фольксдойчів, що знущалися над українською молоддю. В’язнів того табору всіх звільнено.

Коли терор нацистів там не припинявся, тоді у грудні 1943 р. УНС-УПА здійснила удар на німецькі скupчення на Самбірщині. Важкий цілоденний бій відбувся 4 грудня 1943 р. із втратами для повстанців, 34 вбитих, однак тоді розгромлено ворожий наступ і незамітним маневром на ворожі зади завдано німцям розгрому, із 160 вбитими німцями. Німці концентрують їх сили на Підкарпатті і 11 та 12 грудня 1943 р. розпочинають наступ на Третій Повстанський Віddіл УПА на Долинщині. Вживаючи тактику оточення, замикають перстень довкруги чотирикутника між селами: Кропивник, Кальна, Слобода, Болехівська, Липа та Мізунь. Але ще перед затисненням перстеня Командування УПА перевело свої бойові віddіли на кілька кілометрів на південь, скріпивши їх іншим віddі-

лом, який перебував на межах Скільщини. Фашистам не вдалося оточити українських повстанців. Ворог був змушений йти до бою чоловім наступом, у високі лісисті гори за повстанцями. Зазнавши втрат, німці спалили повстанські табори і вночі відступили з поля бою. Зломивши німецький терор, повстанці зійшли з гір і розмістилися по селах Підкарпаття, в Долинщині, Калусчині, Станиславові та Коломийщині. За д-ром П. Мірчуком — „Українська Повстанська Армія, 1942-1952”, видання 1953 р. — ті відділи вдержували „Зимову республіку” в галицькому районі.

Останній бій з німцями звела УПА-Захід 9-16 липня 1944 р. в Скільщині, біля сіл Кам'янка і Липа, де була старшинська школа УПА „Олені”, підстаршинська школа „Беркути” та військова лічниця УПА. Були тоді там ще два курені УПА: командира Різуна та командира Козака. Команда УПА — ВО IV з майором Гуцулом та командиром старшинської Школи УПА майором Польом вирішили прийняти бій.

Німці заатакували зі сторони Болехова відділ УПА командира Різуна, який був розміщений стратегічно вигідно в горах (гора Лопата) і потрапили під цільний огонь УПА. Вони були змушені перегрупуватися, пробували наступати, але без успіху, і на кінець відступили з втратами. Далі в наступ на повстанців пішов полк мадярів, який під барабанним огнем артилерії УПА безладно розбігся. В силі тоді був договір УПА з мадярами про ненапад. Німці знову підтягнули сили і далі зводили бої з відділами УПА, але без успіхів. Німецька артилерія обстрілювала і знищила приміщення старшинської школи УПА, яку перенесено на верхи Яворинки, як також і ранених з лічниці УПА — їх розмістили непомітно по селах.

Відділи УПА на Бойківщині зводили бої також із московсько-большевицькою партизанською Ковпака та його помічників, в їх рейдах у Карпати влітку 1943 р. Коли ж до Майданських лісів, між Сколем та Туркою, весною 1944 р. прибув московсько-большевицький партизанський загін М. І. Шукаєва, який діставав допомогу зsovетських літаків і тероризував українське населення, тоді відділи УПА звели затяж-

ні бої з ним і його розторощили, захоплюючи його зброю і табори з боєприпасами. В околиці села Жданна 27 липня 1944 р. прийшло до бою УПА з німцями та мадярами, яких УПА розброяла. Таким чином УПА опанувала Чорний Ліс та Майданські ліси, уможливлюючи південним частинам УПА-Захід перейти фронт за Карпати, у большевицьке запілля, для дальнішої боротьби.

Автор подає також опис Військової Округи на Бойківщині, яку названо ВО УПА „Маківка” і якої командиром був майор Козак. Проф. Л. Шанковський подає її, як ч. 5. Там були такі курені: „Льви” — командир Н.; „Булава” — к-дир К.: „Зубри” — к-дир Прут; „Летуни” — к-дир Летун; „Журавлі” — к-дир Г.; „Бойки ім. Хмельницького” — к-дир Грузин та „Басейн” — к-дир Тараксо. В старшинській школі УПА „Олені” було 1100 старшин, підстаршин і стрільців у той час.

Коли совети наблизялися до кордонів східньої Словаччини, то там командир УПА полк. Олекса Гасин дав наказ прориватися в запілля большевицького фронту. То була правдива „Повстанська республіка”, про яку згадують дослідники УПА. Крім старшинської школи, були там теж і підстаршинська школа УПА „Беркути”, Радіошкола та курси медсестер. У бою з большевиками загинув командир старшинської школи УПА майор Поль-Польовий, його ад'ютант Ткачук та лікар УПА д-р Дон.

Відділи УПА під командою командира Петра Байди-Миколенка від 8 до 20 вересня 1944 р. зводили бої з советами, зліквідували їх уряди і захопили Перегінсько і Рожнітів.

Від 5 серпня 1944 р. розпочалася нова, большевицька окупація, з якою надалі українцям Бойківщини довелося боротись, однак, у іншім виді. Знову зростає підпілля ОУН, зокрема по Різдві 1945 р. постають „кущі” ОУН, які діяли паралельно до УПА. Совети влаштовують облави проти УПА, з якої слід згадати облаву НКВД з участю 40.000 енкаведистів під командою 5-ох сов. генералів, розпочату 7 квітня 1945 р., що примусило частини УПА перейти рейдом на Словаччину.

Зимою в 1944-46 роках большевики організу-

ють блокаду теренів, де оперувала УПА, що доводить до запеклих боїв УПА з советами, зокрема в 1946 р., із втратами з обох сторін. Так 23 січня 1946 р. большевики зліквідували лікарню УПА на Скільщині, в околиці села Труханова, якою керував жид-лікар з Дрогобича, під псевдом д-р Кум. Він зручно переніс лікарню в гори і, не маючи виходу, пострілом з його пістолі покінчив життя. За його героїчну поставу ГК УПА нагородила д-ра Кума посмертно Хрестом Заслуги УПА.

Автор подає, що в 1946-49 роках у Дрогобицькій області діяли наступні відділи УПА: Відділ „Булава” з командиром Оренком; відділ „Басейн” з легендарним командиром Таракском; відділ „Летуни” з командиром Середнім, героям болехівських лісів; відділ „Бойки ім. Б. Хмельницького” з к-ром Грузином та інші. У 1946 р. створено ТВ УПА „Маківка” ч. 2, під командою майора УПА Степана Стебельського-Хріна, з трьох сотень УПА: Хріна, Стака і Бора, які організували засідки на большевицьких вельмож. Ще в липні 1946 р. наказав Головний Командир УПА ген. Тарак Чупринка демобілізувати значну частину відділів УПА, яких перевикинено в Україну і поза її кордони. Таким чином, почало діяти знову збройне підпілля ОУН, яким командувало УПА.

У квітні 1949 р. большевики кинули проти УПА дві дивізії війська і ряд відділів МВД, які мали за завдання „прочистити” від УПА Карпатську Верховину. Слід зазначити, що ВО УПА ч. 5 „Маківка” мала 780 збройних виступів проти більшевиків, від 1946 по 1950 рік.

У Збірнику „Бойківщина” є стаття Івана Волчко-Кульчицького „Про наше лицарство на Бойківщині”. У ній, після описів родоводів лицарства Драгів-Сасів та родів, принадлежних до гербу „САС” (біля 80), автор стверджує, що під час Другої світ. війни відродився на Бойківщині лицарський дух і заграла патріотична кров нащадків тих давніх лицарських родів, які поповнили там ряди УПА. Оперті на традиції УВО-ОУН, на Бойківщині діяли п'ять вишкільних сотень УПА, які охоплювали близько 8000 стрільців, підстаршин і старшин УПА. В 1944 р. німці в Дрогобичі прилюдно розстріля-

ли спійманих бійців УПА, що спричинило збройні сутички УПА з ними. Він там згадує, що рейдом на Захід пробрався з похідною пропагандистською групою хор. „Горіх” — пор. Лев Футала, тепер голова ГУ ООСЧУ в Нью-Йорку. Гордістю Бойківщини є син священика, Провідник Організації Українських Націоналістів Степан Бандера та його права рука, керівник Військового Ресорту та Військової Формації Карпатської України — Карпатських Січовиків, Зенон Коссак.

Автор розповідає і про бої УПА з большевиками. Потім НКВД вивезло на Сибір до 80% родин членів УПА. Кінчак він той опис діями підпілля ОУН, який чинний й тепер.

Про УПА на Дрогобиччині писав ще інж. Тустанівський; С. Ф. Хмель „Українська партізанка”; Лев Шанковський „УПА на Стрийщині”, в журналі „Квітучі береги” з 1967 р. в Нью-Йорку й інші. Однак, монографія про дії УПА на Бойківщині ще жде її дослідника, яку слід видати як не в 40-річчя, то до 50-річчя постання УПА — соборного військового рам'я Української Самостійної Соборної Держави, довготривалої „Української Республіки УПА”, з Головним Командиром УПА ген.-хор. Тараком Чупрінкою — Романом Шухевичем.

Слава Безсмертним Героям УПА! Слава Україні!

КУРДСЬКОМУ БРАТОВІ

(У р и в о к)

О курде, бережи свої набої,
Але життя убивців не щади!
На байстрюків свавілля і розбою
Кривавим смерчем, бурею впади!

Не заколисуй ненависті силу.
Тоді привітність візьмеш за девіз,
Як упаде в роззявлену могилу
Останній на плянеті шовініст...

Василь Симоненко

**„Геть з русифікацією!
Геть з колонізацією!”**

Нью-Йорк. — Під такими гаслами відбулася в суботу 2 жовтня д. р. українська демонстрація, зорганізована окремим Комітетом при УККА, під керівництвом проф. Симона Вожаківського.

Демонстрація розпочалася о 12-ій г. дня від'їздом близько 50 авт із англомовними транспарентами від Дому ОУВФронту. Авта були з Нью-Йорку, Нью-Джерзі, Коннектикуту і Пенсильванії. Впродовж майже двох годин автокавалькада їздила вулицями метрополії, поширюючи правду про боротьбу України проти Росії, про УПА, про Юрія Шухевича та інших нескорених, закликаючи американський народ підтримувати волелюбну Україну.

Приблизно о 2-ій г. дня автокавалькада під'їхала до 67-ої вулиці, де вже був чималий гурт людей, зокрема сумівської молоді та членів ТУСМ-у. Там, поблизу дому місії ССР до ОН, відбулася маніфестаційна частина, в якій головну увагу було присвячено викриттю підступної русифікаційної політики Москви. З промовами виступали: українською мовою проф. Симон Вожаківський, англійською мовою — проф. д-р Микола Чировський із Сеттон Гілл університету, який остерігав Америку перед московським імперіалізмом, п-і Роксоляна Стойко-Лозинська від ТУСМ-у, п-і Роксоляна Потер, яка провадила програмою. Американський гімн виконала п-і Світляна Вожаківська-Тонкошкур, а український відспівали всі присутні.

Під час автокавалькади й мітингу було роздано понад 2000 англомовних листючик видання УККА — заклик до американських співгромадян протестувати через вибраних ними законодавців проти етноциду-народовбивства і примусового російщення України та інших не-російських народів у тюрмі народів ССР. У кінці маніфестаційної частини були зачитані відповідні Резолюції, передані представникам преси та телевізійного каналу ч. 4 (НБС).

**КОМУНІЗМ — ОБЛУДА,
НАЦІОНАЛІЗМ — ПЕРЕМОГА!**

Маніфестантів у письмовій формі привітали сенатор Д'Амато, конгресмени п-і Фенвік, Двайєр, Біаджі та Бредлі.

На вказівку Українського Конгресового Комітету Америки подібні антимосковські демонстрації того ж дня відбулися і в інших містах, зокрема в Чікаго, Клівленді і Детройті.

На демонстрації в Нью-Йорку був присутній віце-президент УККА ред. Ігнат Білинський. У демонстрації взяв участь також представник польської „Солідарності“. Учасники голосно скандували різні антимосковські гасла.

Автокавалькада і протестаційна частина тривали від 12 дня до майже 4 г. по півдні.

В. Гальченко

ПІДВЕЛИ НАВІТЬ ПРЕЗИДЕНТА ЗСА...

Репліка Надії Наум

На початку місяця листопада 1982 р. представники Московської Групи Гельсінкських умов переслали за кордон підписаний дружиною акад. Сахарова та ін. Документ ч. 195 — про самоліквідацію Московської Групи та її національних філіялів у Києві, Тбілісі (Грузія), Еревані (Вірменія) та в Балтицьких країнах.

Колишній сов. генерал П. Григоренко поспілив дати у „Свободі“ УНСоюзу заяву з 1-го жовтня 1982 р., що, мовляв, він і далі є представником обох — Московської і Київської — груп, хоча їх уже на практиці не існує! Генерал зрозумів, що він уже не має на кого покликатися.

Поспішили „гельсінківці“ і з проханням до Президента Р. Регена, щоб він поспішно проголосив „День укр. Гельсінкської групи“ 21 вересня 1982 року — себто тоді, коли тієї групи вже не існувало через самоліквідацію.

Колишня Київська чи Українська Гельсінкська група в окупованому Києві, попри героїзм її окремих членів, повністю показала неспособність боротьби легальними методами з московсько-большевицькою диктатурою, і саме в цім полягає її значення — для прояснення незрячих.

Богдан Лівгак

УЗУРПАТОРИ І ОХЛОКАРТИ

До приходу на світ Ісуса Христа поганський світ, а також жиди, визнавці вправді одного Бога, придержувалися в житті засади: око за око, зуб за зуб, рука за руку.

Ісус Христос научав про всепрощення: навіть своєму противникові треба простити. Христос казав хлібом відплачуватися за камінь.

Про справи всепрощення можна дуже багато писати. Це вже дві тисячі років минає. Скільки про такі болючі справи прочитаєш, та ще в додатку і в католицькій пресі.

Чи справді такі міри всепрощення є усюди застосовані?

ПЛАВ'ЮКІВЦІ САМІ ПРО СЕБЕ...

Пресове видання „СУРМА” ч. 2 з 1982 р. (за червень) — орган ОУН Мельниківців-плав'юківців так схарактеризував на першій сторінці того видання власні „кадри” та їхні спроможності (подадено із знайдених двох перших сторінок „Сурми” на хіднику в Детройті):

„НАШІ ЗАВДАННЯ

„Ви — члени Організації Українських Націоналістів, ці — які вже здавна були своєрідними вояками, в уніформі або ні, але завжди в перших рядах нашого духовного відродження та ідейного зrivу.

На рідних землях Ви діяли в гущі українства і були там підпільніками, революціонерами, наражені на постійну небезпеку. Ворог був видний, присутній, його наявність тримала Вас в духовому озброєнні, давала Вам наснагу.

Тепер все змінилося, життєві обставини, спосіб дії. Не бачимо тут цього безпосереднього ворога, духове поготівля слабне.

З воїнів-революціонерів, ми стали мирними громадянами невтральних країн, серед чужого, байдужого довкілля. Прийшла щоденна праця, родинні обов'язки, боротьба за існування, нераз недостатки, частіше добробут. Забракло рідного материка, того необхідного елемента-зілля, якого запах вливав в наші жили національну невтомність, наснагу та очайдушність.

Ми поступенно, але неминуче, стали обивателями...

Після такої самохарактеристики плав'юківців з ОУН стає більше зрозуміло, чому вони нічого не роблять конкретного, лише дихають ненавистю і намагаються шкодити працьовитим, каріним і завзятим українським патріотам з Революційної ОУН.

Дуже шкода, що такий „провід” завів у сліпий кут людей...

Вже не думаю про минуле, приглянемося до нашого сьогодення, як ті поганські засади „зуба”, „ока”, „руки”, „каменя” беруть верх над Христовим „хлібом за камінь”.

До таких міркувань дійде кожна людина, яка приглядається до нашого життя або читає спогади авторів, більшого чи меншого формату.

Таке ми і зараз спостерігаємо, зокрема як деякі круги спільмоти ставляться до націоналістів і до ОУН. Дехто діє до націоналістів просто звірячою ненавистю.

Нещодавно в „Америці” закінчено „опитування”. Про вартість того матеріалу хай кожний сам судить. Ось голос одного — назвім його „демократом”. Він потрапив у дві різні країності. На питання, чи толерувати тих, які хочуть співпрацювати з нашими ворогами, відповів: „Дорога для тих відкрита пряма в необияту отчизну, а вона їх прийме з отверtem серцем, навіть і на Колиму”. Але серце завмерло, коли я прочитав відповідь-пораду, яку дає цей же „демократ” на розв'язку суперечок у нашій грамаді.

Там читаємо („Америка” з 10 серпня 1982): „Є загальна думка, якщо вони не зрезигнують з постів в УККА, то не було б великої шкоди, коли б їх одного дня переїхало авто та освободило б нас від їх довголітньої „опіки”.

Тих кілька слів — серйозний матеріал для дослідників.

Над тим повинні задуматися наші церковні чинники...

Засада „ока”, „каменя”, „зуба” чи щось в тому роді діє у цілій своїй силі. Тож чи тоді ми можемо без застикови говорити, як це звичайно чуємо, „відкіньмо маловажні справи набік”?

Тут справа стоїть на вістрі ножа. Яке право має „демократ” визначати смерть для будь-якої людини під колесами авта? Це не дрібниця. Охочих співпрацювати з ворогами вислав він, „демократ”, на Сибір, а тих, про яких співаємо в націоналістичній гімні „заплатою є нам ра-

дість боротьби", — призначив під „колеса авта".

Уесь час чуємо про Москву і КГБ. Справді, московський люципер здалеку доводить до того, що українська людина з такою звірською люттю бажає крові — смерти українських людей. До яких жалюгідних дій доходить, коли опортуністично-угодовий табір, не перебираючи у середниках, насліп чи свідомо, іде слідом диявольської сили в поборюванні революційного націоналістичного табору!

Багато чого ми маємо нагоду обсервувати. Скажете, що нема диявола. Ще в 1945 р. коли американські війська ішли переможним походом вперед у Німеччині, спітався нас, біженців, американський вояк: „Не ведзесь, ктури диябел горши, чи Сталін чи Гітлер". Американець польського роду вже тоді побачив різницю між німецьким і московським дияволом. Він вже тоді бачив небезпеку, яка мала грянути від московського диявола.

Над тим повинні задуматися деякі наші професори і доктори.

Зараз від Сталіна і сліду не осталось, але московський диявол розчепив свої пазурі над цілим світом.

Зараз на терені УНС і „Свободи" панує іділична гармонія. Самі „свої" при кермі. Куди вони УНС і „Свободу" запровадять, трудно передбачити, але обіцянками золотих грушок на вербі далеко не піде. Головне, що стан членства спадає. Здорово думаючі бачуть, що верба грушок не родить.

Керівники в УНСоюзі працюють не так над поправою стану членства, як над поширенням своїх політиканських задумів. Передконвенційна гарячка це марканцю показувала. У „Свободі" були натяки, мовляв, одне середовище плянує перебрати провід в УНС. „Лис Мікита" своїми малюнками образово показував „революцію", яка начебто гряде. На цю тему писав і п. Кедрин, що фронтівці плянували „пуч" на Конвенції УНС. З яких джерел він це зачерпнув? — може несвідомо з тих самих кагебів-

ських каналів, про які писав зараз по ХІІІ Конгресі УККА. А дещо він здобув від „Лиса Мікити". Це ж там Еко подав достовірні „дані", як то фронтівці „ладувалися" опанувати УНС. Редакторові „Лиса Мікита" не бракує концепту. Там були всякого рода „тульси", гейби ще із середньовіччя, включно із залізними ломами, мотуззям ну і традиційною „українською" сокирою.

Думаю, що п. Кедринові цілком дух заперло, коли він побачив таку „амуніцію"!

Та то ще не кінець тієї уявної „революції". Уява редактора „Лиса Мікити" безперебійно дальше працювала, він дістав якесь особливе творче надихнення, доходить до вершинного досягнення... На рисунку була будівля, де мала відбутися Конвенція УНС, а побіч була купа румовищ. Те все спричинило гейби гураган, а чи та вулкан св. Гелени спалив усе на попіл. Напис пояснює, що це „робота" фронтівців.

Спітаймо, чи малярська киста ред. „Лиса Мікити" не вплинула на рештки творчої уяви п. Кедрина.?

Дрібні кольки післав „Лис Мікита" і в сторону УНСоюзу. Були два образочки з метеликом. Передконвенційний образок показував, як цей метелик гриз об'ємисту костомаху, а з боків — тічня собак. Другий образок представляє здоровенного козарлюга, котрий мітлою, на держаку якої є метелик, „клінує фlor" по-конвенційний, провадить ґрунтовну чистку.

Ось так серед ще не перешумілих поконвенційних фраз про перемогу „союзової ідеї" виринає та сама гуляйпільщина, яка, мов той здичавілій ковбойський кінь жене десь у безвість.

„Свобода", притримуючися своєї дотеперішньої практики — „Пиши однобоко", писала, що нема тих, які „програли", як і тих, які „виграли". Але це все для замілювання очей незрячим гречкосіям, вірним „союзовій ідеї".

Насправді виграла „демократична коаліція", зліпок усіх життєвих і політичних невдах, де верховодить все той же „метелик" і його супутник пан доктор. Приглядаючись до того зліпку, мені пригадалася пісенька з Бригідок у Львові, яку співали львівські кіндруси: „З бляй маткі і з чарнего таткі вийдон дзеци в краткі" (народяться картаті діти...).

НЕ ЗАБУВАЙМО ПРО ПЕРЕДПЛАТУ
І ПРЕСФОНД „ВІСНИКА"!

Сучасна ситуація в УНС де щось таке, як у пісеньці про „краткі”. Щоби краще зрозуміти „проводирів”, чи то вчораших, чи теперіших, подам кілька фраз, обчислених на дякий зовнішній ефект. Ось ті „крилаті” поконвенційні фрази: „Спокійна, конструктивна, наскрізь ділова Конвенція”. А що вже „без” — і „понадпартійна”, то цілковитий глум.

Вже сам вибір предсідника дав незбитий доказ цієї „без” — і „понадпартійності”. Поза „демократичною коаліцією”, решта могла цілком добре сісти на „кару” чи „гніду” і їхати до „кучі”, як серби називають дім.

Однак і до „кучі” ніхто не поїхав, бож кожний день робив гроши. Так справді всі „заробили”, а „коаліція” — „виграла” і почала на швидку робити свою політику. Звертаємо увагу на рішення і „Резолюції” нового головного уряду УНС, які так поспішно „ухвалили” нові чиновники УНС.

У коментарі „Перемога союзової ідеї” („Свобода” з 2 червня 1982 р.) порушені багато різних справ, які були на порядку нарад Конвенції УНС. Там читаемо: „Члени Конвенції виминали такі теми, які б могли пошкодити нарадам”.

Приглядаючись довкруги, здається, що комусь хочеться надолужити втрачений час, а де кому під ногами прямо „горить”. Невипадково була „спонтанна” овація, яку зроблено на оселі ім. Ольжича недавно тому історичному метеоритові.

Сумніваюся, чи сприємливою була ця „овація” на оселі, присвяченій національному герою світ-мученикові Ольжичеві. Треба вірити, що для нього незрозуміла є суматоха теперішньої „демократичної коаліції”. Якщо б він з’явився серед них, то може й промовив би своїм милозвучним голосом: „Схаменіться”... — услід за Шевченком.

У „Свободі” з 29 липня 1982 р. була найновіша „Резолюція”, яку „ухвалили” нові чиновники УНС. Вже два роки „Правопорядчики” товчуть воду в ступі, і ніхто не подав точка за точкою, що і як. Вони хотіли натягти і СУК „Провидіння”, щоб давав гроші... Майже вдалося.

Найбільш дивне те, що усі одноголосно ви-

брали проф. Л. Добрянського Головою УККА, а зараз усякі безголосі (опитування в „Америці”) виступають проти цього заслуженого українсько-американського діяча!

Самі собі в очі плюють.

Дозвольте запитати: чи борець за правду може допуститися брехні? А як щось таке сталося б, чи він може бути несплямованим борцем? Ні і ще раз ні! А тепер приглянеться до наших „борців” за „правопорядок”, хочби на терені УНС. Ще пряма фарба не висохла на Звітах, списаних на Конвенції, а вже у „Свободі” з’явилася нова „пташка”. Члени Головного Уряду УНС вступили на шлях фальшу: вони у „Резолюції” стверджують, що вони мають мандат від Конвенції УНС продовжувати старання творити якесь нову організацію, себто продовжувати киринну роботу супроти організованої спільноти — УККА.

Горбаті, сліпі покручі-лірники, про яких Шевченко писав у поемі „Великий Льох”, не вперше творять кириню. Вони жили перед Шевченком, в часи Шевченка і зараз вони не перевелися. Так і в „Резолюції”. „Лірники” теревенять про нову організацію. А що ж є та Асоціяція Українців Америки, — АУА, — яку недавно „сплодили” оті горбаті лірники?. „Сплодили” ту мертву дитину, яка хіба уміє паплюжити усяке хосенне діло. Ця „Асоціяція” сама „зайшла” до УККА, а тепер сама „вимуфувалася”... Є АУА, то для чого ж плодити ще одного мертвонародженого?

У „Свободі” (27 серпня 1982 р.) був допис якогось союзового гречкосія, стопроцентового прихильника кирині. Це не звичайний „гречкосій”, а таки інженер. Він не раз себе запитує (сам зі собою балакає, бо бракує партнера, — Л. Б.): „Чи між тими, що заatakували на терені УККА особу „нашого” генерала, є вже такі, яких муляє сумління?” Цих кілька слів вичерпують усю суть гуляйпільщини. Задля сумнівної вартості особи хочуть довести усе громадське життя до руїни!

Який мандат дістали ті чиновники від Конвенції УНС? „Свобода” з 25 червня 1982 р. подавала: „Конвенція закликає Головний Уряд УНС поробити дальші заходи для привернення єдності (тут уже нема слова про „правопоряд-

док"!) в українській громаді, включно з зайняттям належного для УНС місця в УККА".

Можна тисячу разів читати „Резолюцію", і там не знайдеш того, що чорним по білому написано у „Рекомендації". Махери від розгаридаючи прямо собі кплять зі всіх, і такий тон взагалі тепер прибрала „Свобода". В коментарі „Резолюція на потребу" ті чиновники хочуть свої твердження злегалізувати, але ж вони ідуть цілковито уrozріз із авторитетним словом Конвенції! Зараз усе, що діється в УНС, це робота чиновників на власну руку.

Приглядаючись до знімки чиновників, які „ухвалили" „Резолюцію", трудно дошукатися якогось ентузіазму на обличчях, хіба у одній особи є усмішка. Інші радше виявляють турботу, тривогу, наче це люди, які беруть участь у поминках.

Головні чиновники самі себе звоюють, перекручуючи рішення Конвенції і покликаючися на „голос народу". Справжній голос народу — де ота Рекомендація, і більш нічого. Решта є викривленням.

Ми вже бачили зманірованих мальконтентів на авдіенції у Митрополита у Філадельфії. Ми чули плаксиві слова „правопорядчика": „Поможіть нам, Владико, бо ми не знаємо, що даліше робити". Ми чули голос метелика, який найбільше уповав на поміч Владик. Заблукалися манівцями чи може Україна і її важка доля вже декого не цікавить?

Що нам може дати такий духовий покруч, який скиглить, що нам треба чекати, аж у Москві народиться Де-Голь, який дасть Україні самостійність?.. А таких горбатих лірників у нас не бракує.

Це — узурпатори, охлократи.

Спокій на Конвенції УНС був спокоєм перед бурею.

ПІДВИШКА ОПЛАТИ ЗА „СВОБОДУ"

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Щоденник УНС, який відмовляється друкувати матеріали людей, які думають інакше, ніж п. Фліс, а навіть не містить платних оголошень УККА, — підвищує ціну. З 1983 р. для членів УНС передплатна становитиме вже 15 дол. річно.

Подруга-сумів'ка Дanya Наугольник — попередня (5-та з черги) Королева молодості УНПомочі Сх. Побережжя, передала на Оселі СУМ-А корону і королівську стрічку новообраний 14.8.1982 р. Королеві Martі Kolіnsькій, студентці із Гартфорду, Конн., сумів'ці, яка плянус вивчати міжнародні стосунки.

НЕВЕСЕЛА „ВЕСЕЛКА"

Репліка Надії Наум

Дитячий журнал „Веселка" УНС за травень-червень 1982 р. прийшов до дітей у ЗСА в кінці серпня. Тому дивно в кінці літа читати „Весняну символію" О. Залеського, або вірш „Зелені свята" М. Маморського чи „Вирушаєм в табір, діти" (до речі, це все — старі передрукі...). До того ж „циклю" запізнених матеріалів належать і Р. Завадовича „Ми маленькі господині", де є обіцянка, що вони „посіють буряки", або його ж „Про весну-господиню"...

Але технічне запізнення журналу не таке вже й важливе. Важливіше що інше: як в цім, ні в багатьох попередніх числах „Веселки" немає оповідань, п'есок, віршів, спогадів про славетну УПА — навіть у 40-ліття УПА, немає матеріалів про те, як же живеться українським дітям в окупованій Росією Україні, як їх російщать, як їх виганяють працювати задурно і в неділю, як вони недоживлюються, як забороняють молитись, як москалі-комуністи переслідують їхніх батьків...

Ось тому між людьми вже прищепилася назва: „Невесела „Веселка"..."

C. Косар

ЗА КУЛІСАМИ ДОГОВОРУ РІББЕНТРОПА-МОЛОТОВА 3 СЕРПНЯ 1939 РОКУ

Для нас, сучасників Другої світової війни, 1938-ий рік і досі стоїть живим перед очима, хоча від того часу минає 44 роки.

В жовтні 1938 р. Гітлер домагався від Польщі згоди на прилучення до Німеччини вільного міста Данцигу і промошення екстериторіяльного шляху до Східної Пруссії. Польща не зголосилася, а тим самим стала ворогом Німеччини. Цим експансивним плянам Гітлера протиставилась Англія і Франція, і тому переговорювали з Сов. Союзом про складення договору. Але міністер закордонних справ Німеччини Ріббентроп не лише зумів відтягнути Сталіна від заключення з ними договору, але приєднав його ще до плянів Гітлера, в основі яких лежала умова про розподіл Польщі. Договір у цій справі, з визначенням сфери заінтересувань, оформлено в Москві вночі з 23-го на 24 серпня 1939. Сім днів пізніше, 1 вересня 1939 р. — Німеччина почала воєнну кампанію проти квою Польщі.

Не зважаючи на цей договір, Англія й Франція зважилися виповісти Німеччині війну. Для Гітлера цей договір був конечним злом у його плянах: він хотів шахувати Англію й Францію ризиком війни, а в крайньому випадку оминути війну на два фронти. Сталінові він давав золоту нагоду поширити кордони Сов. Союзу коштом конгломератної Польщі без воєнного зудару з нею. Гітлер був певний, що коли він розірве інвазію проти Польщі, це саме зробить і Сталін. Однак помилився. Сталін виявився хитруном: наступу не розпочинав, бо не було причини, а крім цього, між Польщею і СССР існував пакт неагресії, заключений в липні 1932 р. З другого боку, треба було змобілізувати армію в такому маштабі, щоб вона на всякий випадок змогла протиставитися німецькій армії, коли б вона в своєму поході проти Польщі виявилась би віроломною і вдарила на СССР. А цього Сталін не виключав, бо „дранг нах Остен“ був задушевною мрією і ціллю Гітлера. Тому

Сталінові треба було 16 днів на проведення мобілізації, а втеча польського уряду до Англії була чудесним претекстом для вмаршу бульшевицьких армій у Польщу, „щоб завести порядок на залишених теренах“. Ці зволікання Сталіна не давали спокою Ріббентропові, який принаглював Молотова до акції, але він завжди вищукав відкладні причини.

Страх Сталіна був оправданий, бо Гітлер до цього часу вів пропагандивну війну проти СССР, і Німеччина була членом антикомінтернівського блюку. У зволіканні Сталіна Гітлер побачив, що цей новоспечений „союзник“ зовсім не хоче сприяти швидкій перемозі Німеччини. Документи з архіву міністерства зак. справ Німеччини, які по закінченні війни потрапили в руки американської дивізії в селі Дегенерсгавзен, у горах Гарц, виявили, скільки зусиль і нетерпеливості проявляв Ріббентроп, домагаючись від Сталіна реалізації постанов таємного договору. Частину цих документів видав книжкою д-р Зайдель (Seidel) під заг. „Взаємини між Німеччиною і Москвою в 1939-1941 рр.“ Переповідаю деякі з них.

Дня 3 вересня 1939 Ріббентроп вислав телеграфічну, суворо довірочну, директиву нім. амбасадорів Шулленбургові в Москві, в якій висловив певність про швидкий розгром польської армії, а тоді терени, застережені в договірі з Москвою, як сфера нім. впливів, будуть обсаджені нім. військом. При тім мав поспівати Молотова, чи „Сов. Союз не уважає за вказане, щоб рос. війська у належнім часі вдарили на поль. військо, коли воно буде на теренах, визнаних за сферу рос. заінтересувань, і ці терени зайняли“.

5.9. Шулленбург повідомив Ріббентропа, що Молотов запросив його до себе і передав йому таку відповідь: „Ми згідні в цьому, що у відповідному часі будемо змушені почати конкретні дії. Але ми є тієї думки, що той час ще не наразів. Можливо, що ми помилюємося, але нам

здастесь, що через поспіх можна б пошкодити справі і скріпти об'єднання ворогів".

8.9. Ріббентроп повідомляв Молотова: „Воєнні операції поступають швидко вперед понад наші сподівання. Польська армія після всіх ознак є в стані більшого або меншого розкладу. В таких умовинах потрібний поспіх". Шуленбург мав розпочати розмови з Молотовом про військові пляни руху. Коли Молотов дістав повідомлення від Шуленбурга про наступ нім. з'єднань на Варшаву, він негайно відповів йому: „Передайте нім. урядові Райху мої гратулляції і поздоровлення!"

Другого дня Ріббентроп одержав телеграму, — напевно для нього радісну, — в якій Молотов заявляв, що сов. воєнна акція почнеться вже цими днями. За нею полетіла ще того самого дня, друга, що Червона Армія повідомила ген. Кестрінга, що Сов. Союз буде наступати. Тому покликано багато резервістів до 45-го року життя, особливо технічно вищколених і лікарів, також зникли важливі харчі і обмежено продаж бензину.

Чи дійсно було змобілізовано аж два мільйони вояків, чи таку цифру Молотов подав, щоб відстрашити Гітлера від наступу на СССР, якого Сталін не виключав, мимо договору, і тому готувався до протиакції — не відомо. В кожнім разі, ця цифра вказувала, що Сталін не вірив Гітлерові, а договір уважав пасткою, щоб під його прикриттям напасті на Москву.

Коли нім. війська перейшли демаркаційну лінію сфери заінтересувань, в наступі за відступаючими з'єднаннями польської армії на Схід, Молотов заскочив Шуленбурга таким пляном: „Сов. уряд дальнє просування нім. дивізій вільме як причину для проголошення, що Польща розпадається і Советський Союз через це змушений прийти з поміччю українцям і білорусам, загроженим Німеччиною". Молотов сказав: „Сов. уряд ділком заскочений неочікуваними скорими нім. успіхами. Червона Армія числи-

ЗАРЕЄСТРУЙТЕ УКРАЇНУ ЯК РОСІЙСЬКУ
КОЛОНІЮ І ДОПОМОЖІТЬ ЗВІЛЬНИТИСЯ
ВІД НАКИНЕННОЇ ОКУПАЦІЇ

з листа до ОН Олеся Бердника

лася з кількома тижнями, які скоротилися до кількох днів. Московські військові круги знайшлися в тяжких обставинах і потребують ще 2-3 тижні".

А в тім часі польська армія була вже цілковіто розгромлена.

„Але ї цю дорогу (себто „прийти українцям з поміччю"), — говорив Молотов, — замкнуло Сов. Союзові повідомлення Нім. Бюро Вістей, в якому ген.-полк. Бравхіч заявив, що воєнні дії на нім. східному фронті далі є зайвими. Це викликає враження, що йдеться вже про нім.-польське перемир'я. Якщо так, то Сов. Союз не може починати „нової війни". Яка роззброююча заява!!!

На це Ріббентроп відповів, що заява ген. Бравхіча відносилася до поляків у межах старого Райху. Тоді Молотов порадував Ріббентропа заявкою, що Червона Армія готова ввійти в Польщу з хвилиною здобуття німцями Варшави. Як не буде уряду у Варшаві, то це буде добра нагода взяти „під опіку" другу частину польської держави, без проголошення війни, — мудрував Сталін. На концепцію Гітлера створити незалежну Польщу з т. зв. Конгресівки, Сталін не годився.

Така заява Молотова не подобалася Гітлерові. Він хотів акції негайно. Всі дотеперішні кожноденні звернення Ріббентропа не приносили бажаного успіху. Час було покінчити з жонглюванням Сталіна. З цією метою відбулася в головній кватирі Гітлера, у Ільнаві, нарада, на якій порушено *справу можливості створення самостійності „з польської України"*.

15.9. Ріббентроп комунікував Молотову через Шуленбурга: „Приходимо до висновку, що Сов. уряд виступить тепер мілітарно і що він задумує розпочати акцію вже тепер. Ми вітаємо це. Сов. уряд звільнить нас від конечності винищення решток поль. армії через переслідування її аж до рос. кордону". Далі є з'ясовані в дипломатичний спосіб постанови конференції в Ільнаві: „Виринають питання, котрі заіснували б через брак рос. наступу на терени на схід від нім. зони впливів, чи на даних теренах не постала б політична порожнечка? Тому що на тих теренах ми не маємо наміру перебирати на себе жодних політичних чи адміністрацій-

них чинностей, то там без інтервенції Советського Союзу могла б заіснувати можливість створення нових держав".

Але Ріббентроп не годився на формулювання Молотова, що Польща розпадається і Сов. Союз примушений взяти під опіку українців і білорусів, загрожених Німеччиною, для політичного обґрунтування наступу советської армії. Тому запропонував зі свого боку опублікування спільній комунікат такого змісту:

„По причині провалу державності поляків в дотеперішній формі, уряди Райху і ССРУ уважають конечним покінчити з нестерпним політичним і економічним станом на тих теренах. Вони уважають за свій спільний обов'язок привернути спокій і порядок... та запровадити новий лад з точки погляду установлення природних меж і життєздатних господарських систем". І далі: „Приймаючи такий комунікат, припускаємо, що Сов. уряд занехас думку, приймаючи за підставу сов. дій німецьку загрозу для українського і білоруського народів. Цього рода мотивування дійсно несприємливе... Це не було б згідне з заключеною угодою, а в кінці, це представляло б обидві держави перед світом як ворогів, всупереч висловленому бажанню втримувати приятельські відносини. Ми були б вдячні, коли б сов. уряд подав день і годину, коли б його армія почала вмарш".

У відповідь на цей комунікат Молотов сказав Шуленбургові, що наступ почнеться, можливо, вранці, та що його сов. уряд обґрунтует в такий спосіб: польська держава впала і не існує, тому всі договори, заключені з Польщею, втратили свою важливість; треті сторони могли б старатися використати цей хаос; Сов. Союз почував обов'язок виступити в обороні своїх українських і білоруських братів і забезпечити цим нещасним народам можливість спокійної праці... Молотов визнавав, що „таке формулювання кидає малу тінь, яка вражає німецькі почуття", але просив, з огляду на тяжке положення сов. уряду, не чіпатися також „соломинки". Сов. уряд, на жаль, не бачить ніякої можливості іншої мотивації, тому що досі не цікавився становищем своїх меншостей в Польщі, а свій наступ мусить виправдати в якийсь спосіб перед заграницею".

Шуленбург не погодився на такий комунікат. Тоді Сталін наказав видати спільній комунікат, згідно з пропозицією Ріббентропа, уважаючи, що мусить поступитися.

О год. 3-ї по півночі Сталін запросив Шуленбурга і заявив, що Червона Армія о год. 6-ї ранку перейде польський кордон від Польща до Кам'янця-Подільського.

Це був день 17 вересня 1939 року.

Орди новітнього, тим разом московського, Джінгісхана сунули як нищівна лявина на галицько-волинські землі України і на Західну Білорусь.

Йонкерс ставить пам'ятники українським героям

Рухлива й жертвенна українська громада м. Йонкерс, Н. І. та околиці (Гейстінг) в останньому чвертьріччі збудувала імпозантні будівлі: Українську Католицьку Парохіяльну Школу, Дім Спілки Української Молоді, останньо Українську Католицьку Церкву Св. Михаїла — все власним коштом і тільки малі „моргеджі" лишилися до сплати.

Управа Т-ва к. Вояків УПА, з нагоди 40-ої річниці постання УПА, заініціювала створення Комітету будови пам'ятників Тарасові Шевченкові та ген.-хор. Романові Шухевичові — Тарасові Чупринці, що будуть встановлені у вестибулі Дому СУМ-А при 301 Палісейд Евеню.

Певні аспекти безпеки переважили, щоб ці пам'ятники були у закритому приміщенні.

Комітет приготовляє урочисте відкриття на неділю 7-го листопада 1982 року, о год. 3-ї по полуудні, при участі духовенства, представників організацій і товариств та громадянства.

По офіційному посвяченні відбудеться бенкет. Головним промовцем буде екзекутивний зас. през. УККА ред. Ігнат Білинський, потім мист. частина.

Плоскорізьба Тараса Шевченка є роботи маєстра сл. п. Антона Павлуся, а погруддя (з бронзи) ген.-хор. Р. Шухевича-Чупринки — роботи члена УПА маєстра Михайла Черешньов-

ського. Буде це артистичний та національний осяг нашої громади.

Все це сполучене зі значними коштами. Комітет Будови Пам'ятників очолює п. Мирослав Климко, а до його складу входить ряд осіб та Фінансова Комісія, яку очолює п. Микола Сидор і в цьому напрямі наполегливо працюють, сподіваючись підтримки Громади. *C. K.*

СВЯТО РОКОВИН 30 ЧЕРВНЯ В ОГАЙО

Українська громада стейту Огайо урочисто відзначила 41-і роковини Державотворчого Акту 30 червня 1941 року, 27 червня ц. р. на сумівській оселі „Хортиця”, куди масово з'їхалися українці з Клівланду, Парми, Лорейну, Акрону, Кентону і Янгстауну.

Біля трибуни, прикрашеної старанням голови Відділу ООЧСУ великого Клівланду, невтомного Миколи Погліда, при співпраці найстаршого віком очусівця Степана Кавки, вишикувались зі своїми організаційними прапорами стрункі лави членів молодечих, політичних та комбатантських Організацій. Відбулося піднесення прапорів.

Літургію під відкритим небом, у наміренні всіх присутніх, українського народу і борців впавших за волю України відслужили парох церкви св. Покрови о. д-р Іван Телявський і сотрудник церкви св. Отця Миколая з Кентону о. Володимир Волошук, дякував Олекса Чайка.

По закінченні відправи почалась урочиста частина, яку відкрив д. Микола Поглід, вітаючи численних присутніх, зібравшихся вшанувати 41-ші роковини подій 30-го червня і закликаючи перенестись думками до Львова, славного міста короля Данила, де було зачитано Акт проголошення Української Державності. Промовець навів слова участника тих подій та члена створеного тоді уряду, а який жив в Клівланді, проф. В. Радзикевича про велич 30 червня.

Доповідь про 30 червня виголосив о. Володимир Волошук. Відбулася і велика мистецька частина цього зворушливого святкування.

(За І. Л.).

ФРАНЦУЗИ В АФГАНІСТАНІ

Нью-Йорк („УНСлове”). — На вечірній програмі Каспера Сітронс 6-го серпня 1982 р., на радіовисильні „Нью-Йорк Таймс”, виступали два французькі лікарі, які добровільно допомагають повстанцям і населенню в окупованому Росією Афганістані.

Д-р Лоренс Армальє і д-р Кенесен поінформували, що советчики кидають бомби і обстрілюють із танків афганські села та навіть будинки із знаком червоного хреста, де вони лікували поранених і хворих. Вони заявили, що 95% всього населення Афганістану є проти московсько-большевицького загарбника, навіть жінки й діти допомагають національним повстанцям.

Таких лікарів-добровольців із Франції є тепер у Афганістані 25 осіб. Інколи їм доводиться робити довгі переходи пішки горами, часом до 50 миль, але обос заявили, що вони знову повернуться до героїчного афганського народу. У Парижі, при 119 рю Де Гарманіє, Паріс 75020, Франс, є бюро під назвою „Ед Медікал Інтернаціональ”, де збирають гроші для лікарів-добровольців та на ліки і харчі для непокірного населення Афганістану.

СЛ. П. ТЕОДОР КАЧАЛУБА

У Нью-Йорку ненадійно на 71-му році життя відійшов у вічність у червні 1982 року бл. пам.

мтр ТЕОДОР КАЧАЛУБА

Був довгорічним членом ОУН на Рідних Землях і на чужині. Займав низку провідних становищ в ОУН, був людиною благородного серця, лагідної вдачі, сумлінний і жертвений, виконавець небезпечних завдань на Рідних Землях. Був кооперативним діячем. Був членом ГУ ООЧСУ.

Родині Покійного висловлюємо наше найглибше співчуття.

Похоронні відправи відбулися 26 червня 1982 з Заупокійною Службою Божою в церкві св. Юра, а потім на українському цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруксу, В. І. П!

На тризни зібрали друзі і подруги 335 дол. на Визвольний Фонд.

Відкритий лист до Головного Уряду УНСоюзу

ПАНОВЕ!

Прогитаючи у „Свободі” деякі матеріали, треба ствердити, що ви, Панове, погинаєте цілком нерозбірливо з позицій „Союзової Ідеї”, про яку так високопарно було написано у „Свободі” 2-го березня 1982 р. Словом, ви погинаєте забаву з вогнем, якої наслідки годі зараз передбагати...

„Свобода” і так писала неправду, твердячи, що по Конвенції УНС нема таких, які „виграли” ти „програли”. Із ваших найновіших писань видно, що „виграло” ваше передконвенційне політиканство, хоєби тільки 50-ма голосами.

Дехто з вас назавв XIII Конгрес УККА „безславним”. Дозвольте спитати, Панове: гому так безславно поспішаєте, пхаючи УНС на махнівці — гуллятілля — розбивання української спільноти, коли вже навіть вірний ваш супутник І. Кедрин твердить, що „громада не любить двоподілу”? А п. Рожанковська давно заявила, що вона не має мандату творити розкольницької Організації. Як українське жіночтво ставиться до цієї крамоли, багили ми у Філадельфії, коли союзянки у проводі з п. С. Матла хотіли посадовити за один стіл усіх розсварених. Показалося, що махнівщина опанувала деякі голови до такої міри, що вони — ті голови, побоялися станути віг-на-віг і погути опінію громади.

Тепер ідім до справи. У вашій безславній дотеперішній дії щодо УККА, а ще більшою мірою в безславній „Резолюції” з дня 22-го липня 1982 р. ви, Панове, забуваєте про правдомовність. На який підставі маєте таку відвагу надувати рішення Конвенції УНС? Хто давав вам на Конвенції УНС в травні 1982 р. мандат продовжувати гуллятільську роботу?

Вашу пісеньку про допомогу українському народові ми вже гули від вашого голови, він відверто заявив, що він, а тим більше і ви усі, не думаете здобувати воріт Києва...

Від Конвенції УНС ви дістали ось таку „Ре-

комендацію” („Свобода” 25-го березня 1982 р.): „Конвенція закликає Головний Уряд УНС поробити дальші заходи для привернення єдності в українській громаді, вклюючи з зайняттям належного для УНСоюзу місця в УККА”.

Конвенція УНС рекомендує вам працювати для привернення єдності в українській громаді, і то в рамках УККА, а не що інше.

Де ж тут є мандат творити розбивацьку роботу?

Які кращі традиції ходите заводити, як ви і усі ваші попередники якраз зводили усю працю до розбивання єдності?

Скажете, ні. А що ж таке ваша і попередників мертві дитина — „Асоціація Українців Америки”, яку ви і попередники „сподили”? АУА потім „зайшла” до УККА, а тепер знову „вимуфувалася”, слухаючи підшептів.

Ще недавно писав один із ваших прихильників, що більше загинуло українських людей за Польщі, як тепер у московськім пеклі. А це цілковита неправда.

Чи ви гули, що московські люципери осліпили Юрія Шухевича, а дехто з-поміж вас винесе пасквілі на його батька-героя, генерала Романа Шухевича?

Ви, осліпліні своєю руїнницькою роботою, цього не багате і не густе. Ви ходите зберігати кращі традиції! Котрі?..

Поглянувшись на знімку вас усіх („Свобода”, липень 1982), треба зі сумом ствердити, що не усі є ентузіастично захоплені вашою „Резолюцією” про творення нової махнівщини. Деякі прямо крізь сльози усміхаються, тільки одна особа надробляє „щасливу” усмішку із досягнення...

Не мали ви мандату погинати розкольницьку роботу два роки тому, зараз вам Конвенція такого мандату також не дала.

На кінець ходу спитати, на який підставі ви даете на махнівську роботу гроши з УНС, незалежно з якого фонду вони б не були? Ви не маєте жодного морального права суспільні фонди признагати на гуллятільську затію.

Дві тисячі доларів — це вправді не аж такі великі гроши, однак ви не маєте жодного морального права суспільними грішими допомага-

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА

Проф. І. Левадний

МАЙСТЕР ПОРТРЕТНОГО ЖИВОПИСУ

У 225-ЛІТНЯ НАРОДЖЕННЯ ВОЛОДИМИРА БОРОВИКОВСЬКОГО

Тварчість визначного українського мистця-портретиста Володимира Боровиковського, що розгорталась у добу українського національного відродження, в часи мандрівок філософа Сковороди і виступу Котляревського, знаменувала наш національний ренесанс у мистецькій ділянці.

Нащадок стародавнього роду, предки якого за бойові заслуги зайніяли становища в генеральній старшині, Володимир, майбутній мистець народився 4 серпня 1757 року в родині значкового товариша Луки Боровика в Миргороді. Вся родина Боровиків — батько Лука, дядько Олекса і брати Володимира Василь, Петро та Іван були мистцями і малювали ікони. З юних років Володимир теж полюбив малювання і, відбувши військову службу в Миргородському полку, цілковито віддався цьому улюбленному мистецтву, якому вчили його інші члени сім'ї. Він став малювати ікони та портрети, розписував іконостаси в Миргороді і Київських намалював ікони Христа (1784), Богоматері (1784), образ царя Давида (1785), інший образ Матері Божої (1787), Благовіщення. Всі ці маліярські твори мали майже портретну схожість з особами, які позували мистецтві і своїми традиціями були близькі українській мистецькій творчості Мазепинської доби.

Несподіваний випадок розкрив блискучий талант молодого мистця. Поет Василь Капніст,

ти розколиницькій крамолі в українській спільноті.

Але, як то кажуть, кого Бог хоте покарати, тому розум відбирає. Та не забудьте, що Божі мlinи поволі мелют, але все ж таки вони мелют.

Довголітній глен УНСоюзу
Богдан Лівак

місцевий маршалок придбав у нього кілька образів і прикрасив ними будинок, в якому зупинилася цариця Катерина, яка в той час на запрошення свого улюблена і фаворита Григорія Потьомкіна, одного з головних ініціаторів руйнування Запорізької Січі, подорожувала по Україні, оглядаючи „потьомкінські села” — декоративні споруди, що створювали ілюзію правдивих селищ та міст, і вірила, що це є правдиві будови.

Оглянувши образи талановитого мистця, вона була вражена майстерністю їх виконання і запросила його їхати до Петербургу, щоб там далі вдосконалювати свій талант, а фактично — щоб користуватись його обдарованням у своїх інтересах.

27 грудня 1788 року молодий мистець прибув до Петербургу. Там йому змінили на російський лад прізвище, назвавши його Боровиковським замість Боровика і він почав вдосконалюватись як мистець. Учителем його став інший видатний портретист, українець з Києва Дмитро Левицький. З 1792 року Боровиковський вчиться в Академії Мистецтв у видатного мистця Йогана Баптиста Лямпі. Його велика творча обдарованість пишно розривається. Численні мистецькі твори релігійної тематики, портрети і мініябрюри приносять йому шумну славу, їх характеризує велика майстерність і витонченість виконання.

На рекомендацію Лямпі Боровиковський одержав у 1795 році звання академіка.

Наприкінці століття у творчості цього мистця виразно позначається вплив сентименталізму всупереч панівному тоді урядовому сословному портретові. Мистець подає своїх героїв без парадної помпезності, як людей, наділених звичайними почуттями, переважно на фоні ніжної природи в легких прозорих тонах, що ство-

рює у глядачів лагідний ліричний мелянхолійний настрій. Поруч з портретами на царське замовлення Бориковський створює прекрасний образ „Селянка” (1795), портрет жінок у ніжній задумливості на тлі великого вікового парку.

З початком XIX століття у творчості Боровиковського зростають героїчні мотиви і впливи класицизму. Він створює в 1801 році портрет князя Куракіна, генерал-губернатора Лівобережної України, якому 4 роки пізніше Іван Котляревський присвятив свою новорічну оду. Позначений впливами класицизму цей портрет, як і пізніший (1802) портрет сестер Олексія Куракіна позбавлений пишності і позначений яскравою характеристикою зображеніх осіб.

22 грудня 1802 року Боровиковський стає радником Академії. В 1803 році він малює портрет жінки тодішнього канцлера Олександра Безбородька з доньками, позначений яскравою класичною чіткістю композиції, в 1806 році — портрет Якова Любanova-Ростовського, що став генерал-губернатором Лівобережжя після Олексія Куракіна і під час війни 1812 року довірив Котляревському формування козацького полку на Полтавщині.

В 1804-1812 роках Боровиковський багато творить на релігійні теми. У Казанському соборі в Петербурзі зберігається його незрівняний образ Благовіщення, підписаний правдивим прізвищем мистця — Боровик. Славні також його образи євангелистів, „Константин і Єлена”, „Великомучениця Катерина”, „Антоній і Феодосій”.

З особливою яскравістю розкрився талант Боровиковського у творах української тематики, в розписуванні церков, у портретах його земляків. Переїзнюючи на Україні, він у 1815 році малював іконостас у селі Рачанівці на Чернігівщині. Відомі також його іконостаси в Кибинцях на Полтавщині і в Могилеві. Намалював мистець теж портрет українського дідича-мецената Дмитра Трощинського в 1819 році, молодої дружини дідича Радзянка в 1821 році, низку побутових образів: „Зима”, „Катерина”, „Селяни”.

6 (18) квітня 1825 року Володимир Борови-

ковський помер, залишивши спадщину в 160 образів, де поруч з написаними на замовлення портретами представників царського двору та їх родин, створив правдиві перлини релігійної тематики, портрети своїх земляків з України, дав чудові зразки розпису церков і іконостасів.

Українські переселенці до Аляски в ті часи, коли вона належала до Росії, взяли зі собою ікону Богоматері пензля Боровиковського. Та ікона збереглася на Алясці донині. Її бачив у Джуно поет і письменник Леонід Полтава, який в 1980 році відвідував Аляску з метою відшукання там пам'ятників перебування українців і описав це у своїх мандрівних нотатках і книзі, присвяченій його подорожі по Алясці.

МОНОГРАФІЯ У ВИДАННІ АДУК

У видавництві „Мета” в Нью-Йорку в 1982 р. вийшла у двох виданнях малим накладом (з ілюстраціями 170 сторінок, без ілюстрацій 112 ст.) монографія пера випусника Київського Університету, знаного літературознавця, історика Києва і журналіста проф. Івана Левадного під наг. „Леонід Полтава — майстер різноманітних жанрів”. Монографія була написана до 60-ліття Л. Полтави в 1981 році.

Автор спирається на оцінки багатогранної творчості поета, письменника і драматурга Леоніда Полтави таких діячів української літератури і культури: Юрій Клен, Леонід Мосенцз, д-р Григор Лужницький, поет Олесь Бабій, проф. Роман Завадович, проф. Іван Коровицький, проф. Марія Гарасевич, проф. Юрій Григорій та ін., а також на оцінки літературознавців молодшого покоління зокрема, д-ра Богдана Рубчака і Богдана Бойчука й інших.

Текст монографії був спершу опублікований у 1981-82 рр. в місячнику „Визвольний Шлях” у Англії, за редакцією інж. Іллі Дмитріва. З доповненнями статтями та рецензіями Ірини Пеленської, д-ра Ол. Соколішини, Ганни Черінь, Оксани Керч, інж. Павла Маренця та інших, а також фотодокументами, текст вийшов окремим виданням, із маркою АДУК, накладом 110 примірників, з індексом прізвищ.

П. Мар.

Коли мегами небо злоба криє
І крушиТЬ твою вроду світову,
Я тоді з твоїм ім'ям вмираю
І в твоєму імені — живу!

„Україні” —
Василь Симоненко

До 215-ліття народження Артема Веделя

Як Т. Шевченкові московський цар заборонив, навіть на засланні, писати і малювати, так ще передше інший цар, недоумкуваний Павло, заборонив давати перо, папір і чорнило великому українському композиторові Артемові Веделеві (1767-1808), закинувши його в тогочасну московську психушку в Києві.

Артема Веделя, автора прекрасних 10 духовних концертів на чотири голоси, церковних хорів, який мав добру посаду в Москві й покинув її, втікши на Батьківщину, який протестував проти насадженої Росією кріпаччини та наважився передати цареві листа-протеста в політичних справах, — зробили москалі божевільним, а, врешті-решт, і довели його до „бродяжничества і божевілля”.

Він належав до великих українських композиторів того часу, творчі групу, яку й надалі намагається присвоювати собі імперська Росія: Бортнянський — Березовський — Ведель, — клясиків української музики.

Коли в березні 1801 р. було вбито царя-мучителя Павла і наставлено іншого, Олександра, так зв. „освободителя”, це нічого не змінило в важкій долі талановитого Артема Веделя.

У написаній на джерелах, як докторська дисертація, першоякісній науковій праці композитора д-ра Ігоря Соневицького „Артем Ведель і його музична спадщина” (Нью-Йорк, УВАН, 1966) читаємо (на стор. 157-158): „Однаке зміна на престолі не принесла полегші Веделеві. Він дальших 7 років карався в тюрмі „Смірітельного Дому”.

З тієї ж книги довідуємось, що „цензура до кінця XIX століття не допустила до видання творів Веделя. Аж з 1902 р. почалася публікація його творів. Партитура 14 концертів Веделя, що постала в роках 1794-1798, писана власною рукою композитора, знаходилася в посіданні Асконченського і він подарував її бібліотеці Київської Академії”. А... „деякі твори, приписувані Веделеві, не появилися друком і досі передаються в рукописах”.

Сподіваємось, що українські хори на Заході підготують для громадянства лекції і концерти з творів цього композитора-страдника, а хто більше зацікавиться постаттю Артема Веделя, того можемо скерувати до сумлінно написаної, аналітичної праці д-ра Ігоря Соневицького, про яку вище була мова.

В „Енциклопедії Українознавства” т. I подана хибна дата смерти Артема Веделя. В закордонних енциклопедіях цього українського композитора-клясика здебільшого вважають за „російського”, що відкриває велике поле для праці українським закордонним музикознавцям.

Леонід Полтава

ПРОФ. ДМИТРО ШТОГРИН — ГОЛОВОЮ УБТА

У Філадельфії, на З'їзді Американських Бібліотекарів, відбулися збори й вибори нової Управи Укр. Бібліотекарів Т-ва Америки, яке має до 80 членів — спеціалізованих бібліотекарів (всіх бібліотекарів-українців у ЗСА понад 200, але не всі свідомі ваги свого рідного Товариства і його дій).

Головою УБТА обрано, після уділення абсолютній уступаючій Управі, яку очолював проф. Микола Мартинюк, — знавця бібліотечної справи проф. Дмитра Штогрина. УБТА позитивно впливав на творення українських відділів і каталогуванню книг в американських бібліотеках, де їх часто „сплутують” з московськими виданнями.

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ МИХАИЛА КМІТА

Сл. п. Михайло Кміт — художник — народився 1910 р. в Зах. Україні, закінчив Краківську Мистецьку Академію, по війні був у Німеччині, потім переселився в Австралію. У 1958 р. вийшов до ЗСА, де жив і працював у Каліфорнії, а в 1965 р. знову повернувся до Австралії. Там він здобув кілька мистецьких нагород за свої модерністичні образи від австралійців, як колорист. Метислава І. Чорній писала в Австралії, що „експресією його творів (головно людська постать) є мішанка модерного й традиційного ужиття колору, а форма наближена до візантійського іконописства”. Українці не цінили високо ту творчість та ще й на чужу тематику.

Помер 22 травня 1981 р. в Сіднеї. В. И. П!

ЧИ ПОЖЕРТВУВАЛИ ВИ НА ПРЕСОВИЙ

ФОНД „ВІСНИКА”?

П. Власкора

ВІД ВНУТРІДЕРЖАВНОГО ДО МІЖНАРОДНОГО ТЕРОРУ

Сьогодні нема начитаної людини на світі, яка не знала б про шпигування агентами КГБ за всіма діячами й організаціями, що ведуть боротьбу проти ССР і червоно-московського імперіалізму. Сучасна Москва витрачує мільйони грошей на оплату тієї зграї розвідчиків і терористів коштом збідлювання життяного працюючого простолюддя.

Про терористичні дії московської поліції від „Охорони таємної канцелярії” царя Петра I до Чека й КГБ, С. Мечник зібрав багаточий матеріал свідків на ті кримінальні дії державно-терористичної поліції Московії — ССР. З року на рік усе голосніше починає розходитись по цілому світі відлуння про мільйони вбитих людей, головно за часів червоно-московської імперії, унутрі ССР і сотки політичних діячів у державах вільного світу.

Прочитаймо, що С. Мечник подає у творі „Від оприггини до КГБ, духовість московського імперіалізму” (Українське видавництво, Мюнхен, 1981, 332 ст.). У ньому автор особливо звертає увагу читача, на прикладах убивств українських політичних діячів, на підступні дії Москвиї супроти кожної людини, яка не ступає нога-в-ногу з імперіалістичними плянами Москви.

„Нічому Тютюнник з минулого не навчився. Він одержав від повстанських відділів інформації, які говорили, що на Україні повстанці чекають на нього, як на здібного командира повстанського руху ... Тютюнник не міг помітити, що ті інформації приготовлено для нього в ... ГПУ. Він вирішив перейти кордон ... Тільки но Тютюнник переплив Дністер, його відразу ж розбройли. Він побачив, що його „довіреними” були агенти ГПУ ... Він усе, що пережив, описав для ГПУ ... По повному використанні, ГПУ Тютюнника розстріляло.

„Приклад Тютюнника доводить, що в боротьбі з таким підступним ворогом, як ГПУ (або сьогодні КГБ), треба бути дуже обережним, пильним, збирати дані й аналізувати про-

діяльність тієї ворожої розвідки, її явища й деталі треба цілім штабом, а не поодинокими приналідними особами та ще й без належної підготовки в тому обсязі”. (195-196 ст.).

„Полк. Отмарштайн Юрій (1890-1922) українсько-шведського походження ... працював у штабі ген. Ю. Тютюнника й був учасником Другого Зимового Походу ... 29 квітня 1922 р. приїхав до табору інтернованих українців у ІІІеліорно, щоб попрощатися з приятелями, бо мав намір виїхати з Польщі. Вночі 2 травня 1922 р. при виході з табору пострілом у голову невідомий злочинець убив полк. Юрія Отмарштайна”. (197-198 ст.).

Ось такими й подібним описами, С. Мечник обирно висвітлює вислідження місця проживання і вбивство голов. отамана Симона Петлюри, полк. Євгена Коновальця, Степана Бандери та діяльність большевицьких агентів ген. Гулай-Гуленка, Гліба Лазаревського, Андрія Печери й багатьох інших.

Поміж тими всіма московськими вбивствами варто зупинитися на вбивстві полк. О. Сеника й М. Сіборського, на вбивстві, яке досі хвилює членів матірної ОУН і приписується безпідставно бандерівцям. Бо Чинченка статтю про це не можна брати під увагу.

„Доконане страшне вбивство над двома українськими провідними діячами, Сеником і Сіборським, ворожа агентура у підступний спосіб перекинула на бандерівців. Хоч революція на ОУН бандерівців видала Комунікат, в якому засудила цей страшний злочин убивства визначних українців, запротестувала проти ширення ворожої провокації ... всеодно багато нерозважливих, гарячих мельниківців хапалися за підсунену ворогом провокацію, яка роз’ярювала й поглиблювала дальшу ворожнечу між обома, на жаль, поділеними частинами однієї ОУН. Багато вбивств українців, які загинули в тасмничих обставинах у часи военної хуртовини й які під впливом большевицької пропаганди були приписані таки українцям, сьогодні, навіть на підставі большевицьких публікацій, вияснюються і вказують, що вони були доконані ворогом.

(Закінчення буде)

ЧЕРЕЗ ОЩАДНІСТЬ ДО КРАЩОГО ЗАВТРА!
УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ ПЕВНІСТЬ

SECURITY SAVINGS & LOAN ASSN.
936 N. Western Ave., Chicago, Ill. 60622
312-772-4500

ФІЛІЯ:

2166 Plum Grove Road, Rolling Meadows, Ill. 60008
312-991-9393

- В «Певності» Ви одержуєте найвищі відсотки на всіх родах ощадностей, нараховувані щоденно від дня вкладу до дня вибору й виплачувані квартально
- В «Певності» Ви одержуєте відсотки від відсотків.
- В «Певності» Ваші ощадності обезпечені Федерально Агенцією до суми 100 тисяч доларів.
- В «Певності» Ви можете відкрити пенсійні конта, т.зв. IRA і Keogh, чекові конта та користати з першою депозиту пенсійних чеків.
- В «Певності» є до Вашої диспозиції різного рода щадничі Сертифікати.
- В «Певності» є вогнетривалі скриньки для перевозування цінних речей.

ЩАДІТЬ І ПОЗИЧАЙТЕ В УКРАЇНСЬКІЙ ЩАДНИЦІ «ПЕВНІСТЬ» —
НАЙБІЛЬШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ФІНАНСОВІЙ УСТАНОВІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ!

**ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА СУМА
В ЙОНКЕРСІ, Н. Й.**

ВИДАЄ ПОЗИЧКИ СВОЇМ ЧЛЕНАМ ТА
ОРГАНІЗАЦІЯМ; СЛУЖИТЬ: ДОБРИМ І
ДЕШЕВИМ КРЕДИТОМ, ГРОШОВИМИ
ЧЕКАМИ; УДІЛЯЄ НАЙДЕШЕВШИЙ

КРЕДИТ НА АВТА, МОРТГЕДЖІ,
ремонт домів, меблі, шпитальні рахунки,
вакації, весілля та інші цілі.

СПЕЦІЯЛЬНИЙ КРЕДИТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ
Майно кожного вкладчика чи позичкодавця
забезпечене.

Приймає ощадності і платить 7% дивіденди
Безплатне забезпечення ощадностей

Безплатне життєве забезпечення
до 2,000 дол.

Адреса:

**SUMA (YONKERS)
FEDERAL CREDIT UNION**

301 Palisade Ave. Yonkers, N.Y. 10703
Tel.: 914-965-8560

**СТЕЙТОВА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
„БУДУЧНІСТЬ“
У ДЕТРОЙТІ**

СЛУЖИТЬ СВОЇМ ЧЛЕНАМ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМ ДЕШЕВИМ І ВИГІДНИМ КРЕДИТОМ. НИЗЬКОВІДСОТКОВІ ПОЗИЧКИ НА АВТА, ДОМИ, НАПРАВУ ДОМІВ, МЕБЛІ, ВАКАЦІЇ, ШПИТАЛЬНІ РАХУНКИ І Т. П. ПОЗИЧКИ (КРІМ МОРТГЕДЖОВИХ) ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ДО 10,000 ДОЛ. БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ПОЗИЧКОДАВЦЯ. ВІД ВКЛАДІВ ПЛАТИТЬ 5½% ДИВІДЕНДИ

Вкладчики мають безкоштовне життєве
забезпечення до висоти 2,000 дол.
Ощадності забезпечені до всякої висоти.

Future Credit Union of Detroit

4641 Martin Ave., Detroit, Mich.
3011 Caniff, Hamtramck, Mich. 48212
Tel. 843-5411

Панько Незабудько

Московські злодійства (Ф е й л е т о н)

В ході дискусії на політичні теми посперегався якось мій приятель з одним москалем. Перший погав доводити, що вся історія московської імперії побудована на розбої й захоплюванні гужих країн і крадежі гужих культурних, наукових й технологічних надбань. А другий усе темпераментно заперегував, мовляв, це вигадка ворогів „руssкого” народу. Тоді приятель, щоб підсилити всі свої твердження, продекламував йому відомого вірша С. Руданського про перехідного москаля, який, переспавшись у бабі, за спасибі вкраяв їй гуску. Оце, мовляв, баг, злодійство вже сидить у крові москаля. Але опонент і тут знайшов для того москаля таке віправдання:

— Ну, *что же?* Баба била „руssкая”, так і її гуска „тоже русская”, і „солдат бил русский”. Знагіть, он узял свайо! Не украл, а взял!..

Така настанова влугно віддзеркалює злодійську політику москалів напротязі століть щодо сусідніх і поневолених ними народів. Безконтактні факти злодійства гергуються одні за другими:

— Дайош Київську княжу Русь! Це ж гастина світлої „руssкой” історії!

— Дайош Київ! Це ж найстаріший „руssкий град” — „матері гародов русских”!

— Дайош „Руське право”! Це найстаріше „руssкое” право!

— Дайош шапку Мономаха! Це ж істори-на „руssкая” реліквія!

А далі всі українці, діягі культури й науки та церковного життя, які на протязі століть підносили Москву з багнюки темноти й безпросвітності, стали для москалів також „руssкими деятелями”. Та ї Україна в уязі подавляючої більшості москалів — це гастина Росії, український народ — малороси або хохли — „южная весть великого русского народа”. Для багатьох з них Україна її досі „не существует”.

Це — як не „германська” то „польська” вигадка!.. Всі українські діягі, які не дуже то кісткою в горлі стояли для московських загарбників, тоже „руssкі деятели”, лише на племінному нижчому рівні. А хто став їм кісткою в горлі — ці для москалів стали „ізменниками родини”. Таких і наше різношерсте московське охвістя називає також зрадниками-юдами українського народу. Це тому, що для них український народ є „руssкое” плем’я, яке на майбутнє присуджене розплітись у морі так званого „советського народу” — тих же самих москалів.

Навіть по таких діягів і їх твори простягають лапи московські комуністи і їх наські віслужники, яких большевики знищили або не дали їм можливості творити. Це відноситься до таких великих українських композиторів як Микола Лисенко, Микола Леонтович, Кирило Стеценко й інші. Їх уже проголошено „советськими” композиторами, хоць вони з комунізмом-большевизмом мають стільки спільногого, що орел зі свинею.

Не виключено, що й у майбутньому, якщо московської імперії і її двигуна — імперіялізму-комунізму не вхопить негиста сила, то й такий талант, як знищений большевиками Володимир Іvasюк, украдеться і проголоситься великим прихильником „руssких” і советським композитором. Для москалів і усікого роду советників це можливе — злодійська „ловкость” їх рук аж надто нам вже відома.

ПОМЕР КОБЗАР КОНОПЛЕНКО-ЗАПОРОЖЕЦЬ

У Канаді помер 24 червня 1982 року, на 92 р. життя, відомий кобзар, автор книжки „Кобза і бандура”, спонагадів і платівки, уродженець Наддніпрянщини сл. п. віртуоз Павло Конопленко-Запорожець. Його виступи транслювали радіостанції „Свобода” і „Голос Америки” в Україну. Через два тижні померла і його дружина, українка, уродженка Саскачевану, сл. п. пані Ольга. Вічна їм пам’ять!

ВАСИЛЬ СТУС — МІЖНАРОДНИЙ ЛАВРЕАТ

У Голляндії відбувся Міжнародний фестиваль поезії 1982 року. Між нагородженими є український поет, в’язень Москви, Василь Стус (10.000 гульденів). Це єже четвертий поет, який удостоївся такої нагороди. В. Стус народився 1938 р., студіював в Ін-ті літератури Академії Наук у Києві. Переслідуваний окупантом з 1965 року, ув’язнений з 1972 року.